

Тауфик КАРИМОВ

KATHARSIS

Асем
Листем

Тауфик КАРИМОВ

KATHARSIS

ББК 84. Р 7-44
К 23

Каримов Т.

Katharsis. — Алматы: Асем-Систем, 2003. — 136-бет.

Адамзат өмірі...

Біздің бәрімізге ортақ мәңгілік шешуі жоқ сұраққа жауап табу үшін ой-сана әлеміне саяхатқа шыққандай, көрген түстей тұтқыр да қалтылдақ...

Сюрреалистік тақырып “Katharsis” 1993 жылдың желтоқсан айында Мюнхен қаласында (ГФР) жазылған.

Жизнь человеческая...

Вязко-зыбкие, словно сновидения, Путешествия в подсознаний в поисках ответа на самый извечный и неразрешимый для всех нас Вопрос...

Сюрреалистическая тема “Katharsis” написана в декабре 1993 года в Мюнхене, ФРГ.

Life human...

Viscous — unsteady, as if dreams, Travels in subconsciousness in searches of the answer to the most immemorial and unsoluble Question for all...

The surrealist subject “Katharsis” is written in December, 1993 in Munchen, FRG.

К 4702010201
00 (05) — 03

ББК 84. Р 7-44

ISBN 9965-699-08-9

© Каримов Т., 2003

© Асем-Систем , 2003

KATHARSIS*

Жаныңды жабырқатар жұмбақтаулы сюрреалистік қияли сандырақпен жалқы мен жалпының, жалқы ақиқат пен жалпы ақиқаттың, “Мен” мен “мен еместің” арасындағы шекараны жойып жіберетін және сонымен бір мезгілде жан дүниенді өтпеліліктер мен қажетсіздіктерден тазартатын мезеттік елестер мен қиялдардың жөн-жосықсыз үстемеленіп, шарықтау шегіне жетуі — одан әрі сананың психологиялық мүмкіндігінен тыс күйзелуі, үмітсіз қамығу мен адам өмірінің баянсыздығы әдетте шытырман оқиғалы фильмдердегі үздік-создық кадрлар және сюжет-көріністер арқылы бейнеленіп, сөзсіз төніп келе жатырған ғаламдық апат және ақырзаман алдындағы сұмдық үреймен ұласуы.

---

*Katharsis — грекше тазару деген мағынаны білдіреді.

1. ӨЗ САНАҒНЫҢ ТЕРЕҒІНЕ БӨЙЛАУ

Шегелеу

Әлде қалай ұйқылы ояу, мамыражай жағдайға тап болғаным...

Креслоға ма, әлде орындыққа ма, әйтеуір, соның біріне тастай байланып қалғандаймын...

Сәл-пәл өз-өзіме келіп, осының себебіне ой жүгірткенде ұққаным — әлдебіреу жиырма сантиметрлік екі болат шегені тура тас төбеке ұрғылап жатқандай болды!...

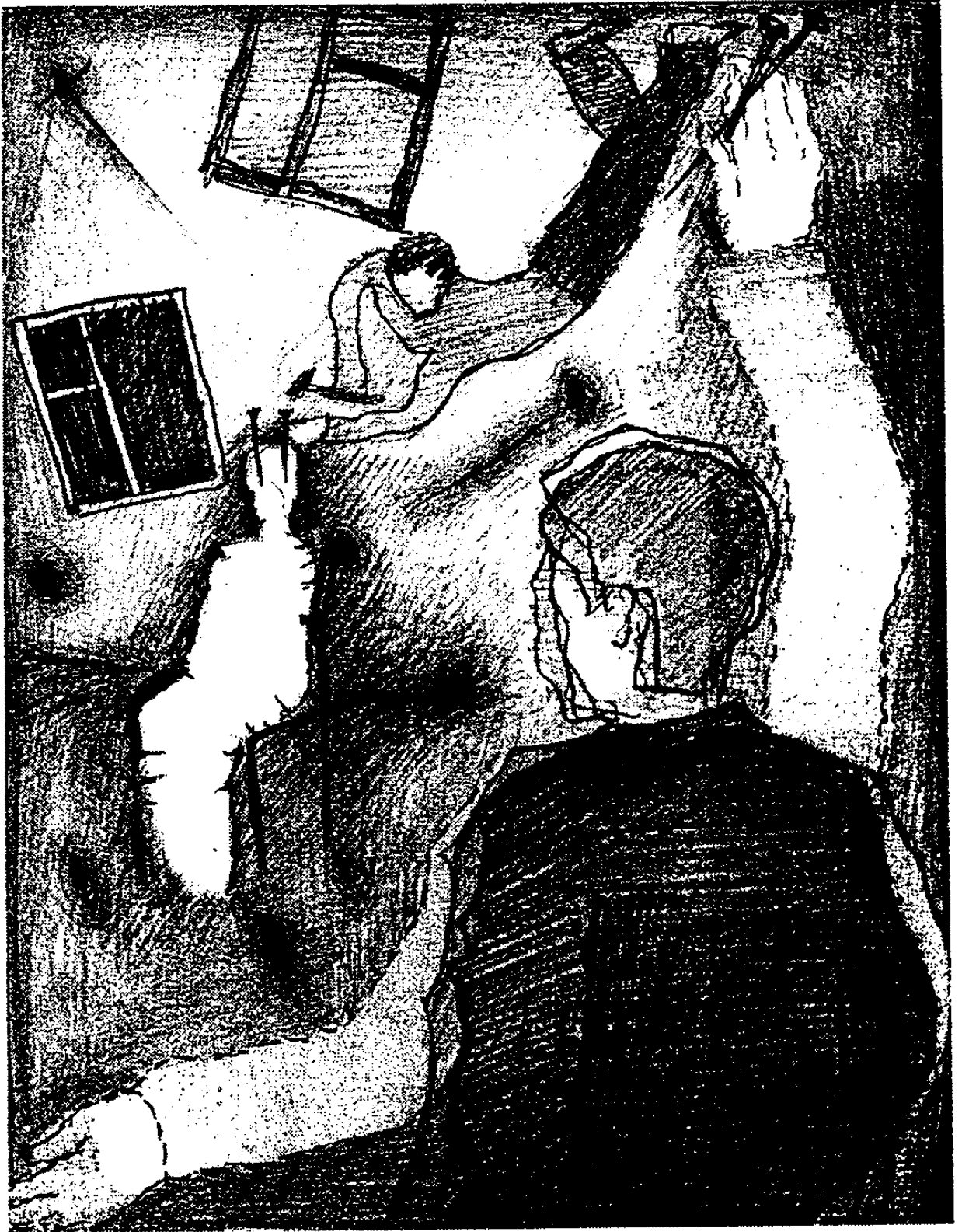
Осы бір есеңгіреген, әрі-сәрі сәттің ұзақтығы не бәрі бірнеше секундқа ғана созылғандай еді. Әрине, ауырсыну байқалды, бірақ күткендегідей соншалықты қатты емес-тін. Бастан кешіп жатқан осы бір жайды ойлаудың өзі — оның болғанына қарағанда тым қорқыныштылау болатын.

Бір ғажабы, осы бір құбылысты сырттан қарау, көру-оны бастан өткеріп, сезінгенге қарағанда әлдеқайда жантүршігерліктей екен.

Шегелер болса әлдебір тығыз, тұтқыр нәрсеге тым баяу, болмашы сыздықтап еніп бара жатыр...

Соққы үстіне соққы, бірақ ешқандай дыбыс естілетін емес.

Дегенмен, әлгі ауырсыну, сыздап, сырқыраудың бәрі кенет ғайып болды.

Осы сәтте менің өте тітіркене отырып сезінгенім — мұның бәріне мен өзім сырттай қарап тұр екенмін ғой!..

Мұның өзі маған алғашқыға қарағанда тым қаттырақ әсер етті.

Иә, есімді жиған сәттен-ақ мен мынау шегелерге, тіпті, өзіме өзім сырттан қарай бастаған екенмін-ау!...

Не болып жатқанын жеткілікті байыптамай-ақ, осы сәт өзімді өзім ысырып тастадым да, мен енді әлдебір кеңістік әлеміне шығып алдым.

Бұл — былай қарағанда сұмдық жай еді.

“Жә, жетер енді, оларды тездетіп шығару керек...”

Бұл туралы ойланып та үлгермедім, осы сәт әлдекім, тіпті бұл мүмкін менің өзім де болуым керек, әлгі шегелерді асықпай, баппен, сабырлы күйде менің басымнан біртіндеп шығара бастады.

Дәл осы кезде мұның бәрін сырттан қарап тұрғандай да едім...

Енді қанқақсап, сырқырау білінді. Тіпті, ол үдей бастағандай болды, өте ауырсындым да.

Тас төбемнен енген әлгі шегелер қағылған кезге қарағанда шығарда тым ауыр соғып, жанымды көзіме көрсеткендей әсерде болдым. Тіпті, олар өздерімен бірге басымның ішінен жабысқақ та тығыз резина тәрізді бірдеңені қоса суырып алып бара жатқандай еді. Әйтеуір, тәнімнің ауырғаны, жүйкемнің қозғаны бәрі-бәрі сезіліп тұрды...

Алғашқы шеге екіншіге қарағанда жеңіл де, кідіріссіз шықты...

“Шегелер шығарылғаннан кейін олардың орнын бітеу үшін бірдеңе табу керек-ау” — деген ой келді...

Болып жатқан әрекеттерді күрт доғарып, осы сәт біз, яғни мен әлденелер іздеп жан-жағыма қарай бастадым...

Кірпік қағардай сәт өтті ме, өтпеді ме, әйтеуір, лезде әлгі үшеуіміз — тас төбесінен шеге қағылғаны бар, оны шығарғаны бар және осынау пәлекеттердің бәрін сырттай бақылаушы бар бәріміз бір сәт біртұтас болып бірігіп кеттік те — мен оянып кеттім...

Менің оянуым

Қою қараңғылығы сетінемеген түн еді әлі.

Неге екенін білмеймін, әйтеуір, “әлі түн екен ғой” деген ой келді осы мезет.

Бөлмеде — меңіреу тыныштық.

Тың тыңдай бастадым. Бір таңқалғаным — бөлмедегі тыныштық әдеттегідей емес, шынында да меңіреу, тылсым көрінді.

Құдды, бітеу, бос құты ішіндегідей.

“Таңға дейін әлі біраз уақыт бар. Қайтадан ұйқыға бас қойған жөн. Бір қызығы қазір уақыт қанша болды екен?”

Керует үстінен қондырылған шамды жақтым.

Сағат тоқтап қалған екен. Түнгі он бірдің маңайына келіп тіреліпті тілі. Бірақ циферблатта басқа, жаңа күннің атауы көрсетулі.

“Ғажап, мұндай бұрын өмірде болып көрді ме екен?!”
Жә, жақсы, таң атқасын көрерміз.”

Төсегімді, көпшігімді түзеп, шамды сөндірдім. Іште сол меңіреу тыныштық.

Кенет тұла бойымды бір қорқынышты діріл билегендей, қатты тітіркендім. Бұл жерде бір гәп бар сияқты!

Жалма-жан қайтадан жарық жақтым — маңайым сол баяғы тылсым тыныштық құшағында.

Ешқандай ызың естілмейді. Мүлдем деп айтса да болғандай. Тіпті, көше де қаңырап қалғандай.

Меңіреу тыныштыққа да құлықсыз мойынсұна бастағандаймын. Құлақтарым — құдды мақтамен тығылғандай, дәлірек айтсам — ырқымнан тыс.

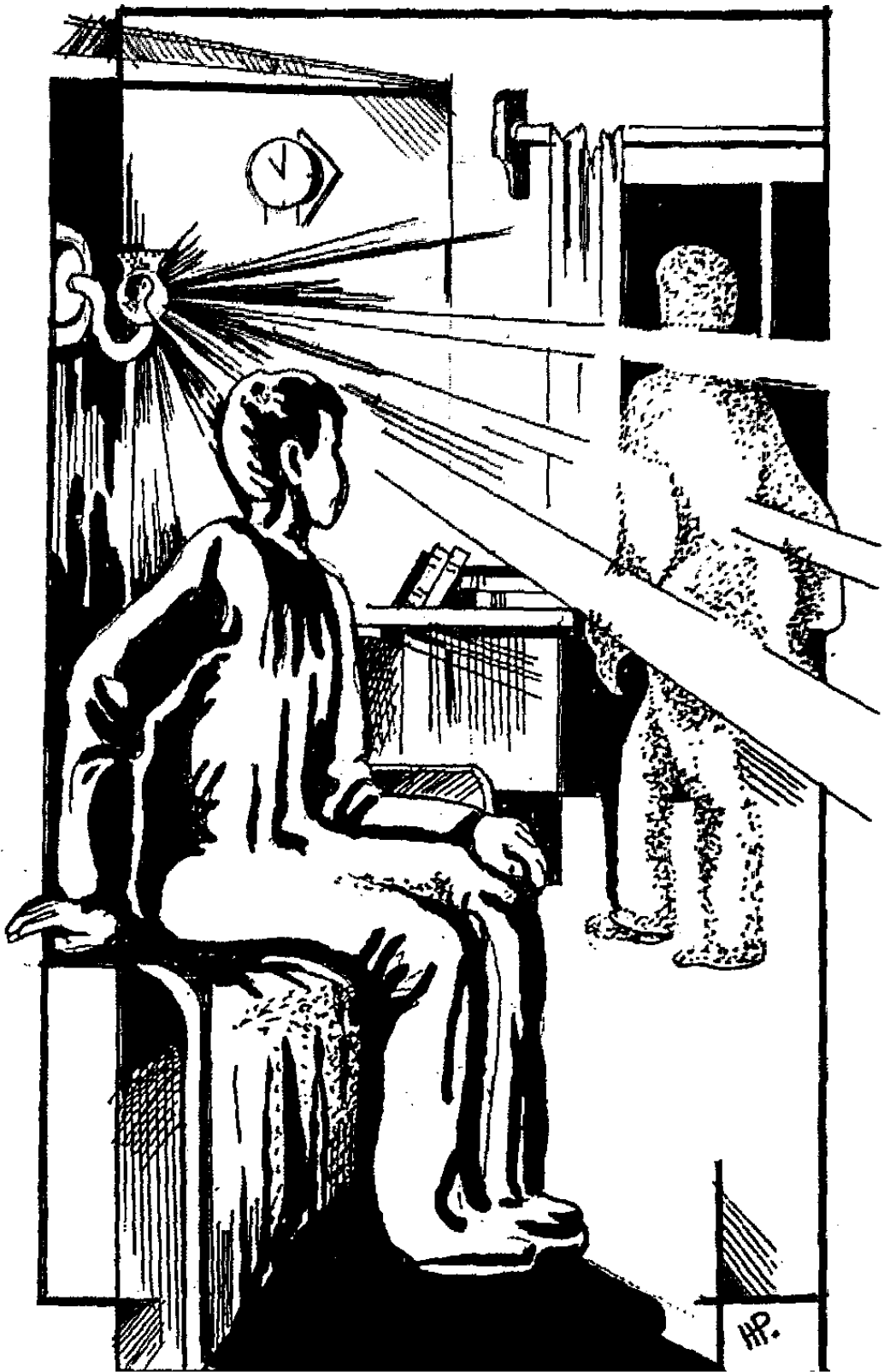
“Бұйыртып жатса, шамның жарығымен де ұйықтай берейін”.

Осылай деп ойлап үлгермедім, кенет бөлмеде бірнәрсе тарс етіп құлағандай болды.

Әлгі нәрсенің еденге құлап түскен сәттегі соққысының тарсылы мені керуетке шегелеп тастағандай әсер кештім.

Ақыры ақи-тақи ояндым. Тіпті, мүлдем ұйықтамаған жандаймын.

Жүрегім дүрс-дүрс етіп, қатты соға бастады, кеудемді жарып шығатындай әсер береді.

Ештеңе түсінбеген қалпым бір шетке ығысып тұрғаным сол еді, әлдеқайдан тырс еткен дыбыс білінгендей болды. Бірақ ешнәрсе байқалмайды да, естілмейді де. Тек бүкіл әлемді менің жүрегімнің дүрсілі ғана билеп тұрғандай әсер сезілді.

“Бұның не болғаны сонда?!”

Кенет, бөлмеде тағы біреу жүргендей әлдекім секем сезімнің селт еткізгені.

Сол-ақ екен, басымды жан-жағыма баяу бұрып бөлмеде шынында да, менен басқа тағы да біреудің бар екенін яки сездім, яки байқадым....

Енді бір мезет жүрегім мүлдем жоғалып кеткендей, не тоқтап қалғандай сезімде болдым.

Бүкіл денемді салқын тер жайлады. Басымнан аяғыма дейін шылқығаны. Маңдайымды қара тер жуды.

“Бұлай болуы мүмкін емес. Жарық жағулы тұр, ендеше бұған жол болсын! Сонда бұның не болғаны, а?!” — ой байғұс шапшаңдықпен сан-саққа жамырап, шарық ұрып жатты.

Өз бөлmemде болсамдағы, мен осы кез мүлдем басқа бір әлемде жападан жалғыз жүргендей әсерде болдым. Басқаны қайдам, әйтеуір өз басым осыған құлай сенулі едім.

“Сонда бұл не, немесе мұның кім болғаны?”

Осы кезде әрі таңқала, әрі қорқақсоқтап мен әлдекімнің жүрген, бірнәрсенің қозғалған дыбысын тағы да естігендей болдым.

Жартылай күңгірт жерде қарай-қарай әрі сілем құри шаршасам да менің көзіме әлдебіреудің жеңіл сұлбасы, немесе арғы-бергі жағы бірдей көрінген адамның әуедегі бейнесі шалынды.

Ол, тіпті, менің бөлmemде құдды бірнәрсеге алаң болғандай кейіпте жүр.

Мен дәл осы сәт бұл жерде жоқ жандай демімді алуға да қорқып, қақшиып қатып қалғандай болдым. Тіпті, оны шошытып алмайын, немесе ол мені байқ-амай-ақ қойсын дегендей сыңайдамын.

Мұның бәрі бір қарағанда мүмкін емес сияқты өтіп жатты, бір таңқаларлығы — жарық бар жерде ол жоғалып кетеді...

Біраздасын ол менің үстелімнің жанына келіп отырды да, ойға шомып кеткендей кейіп танытты...

Оның келбетінен, қозғалысынан көз жазбай отырып, кенет оның менімен өте ұқсас екенін байқадым. Дәл сол кезде: “Қалайша бұл менмін, менің бейнем, ал солай болғанның өзінде ол қайдан келді?!” деген күдігі мен күмәні аралас бейсауат ой мазалай бастады.

Сол сол-ақ екен, шарасыздықтан әрі таңқалғандықтан бар даусыммен айқай салғым келді. Бірақ менің тамағым әлдеқашан құрғап қалған еді. Тіпті, даусым бұрыннан жоқ секілді сезілді.

... Ешнәрсеге түсінбеген және ештеңені білмегендей қалпымда мен тек көшеде ғана көзімді ашып, ояндым.

Түн. Трамвайда

Көше түн құшағында еді.

Қашанғы әдетінше — жанып тұрған бірде бір шам көрінбейді. Тек меңіреу қараңғылық. Содан да ма, көшеде жүрген тірі жанның белгісі байқалмайды.

Осынау қараңғылық құрсауындағы қала көшесін бойлай тартылған рельс бойымен кенет баяу, бірақ салдырлай қозғалған бір трамвай пайда болды.

“Мынау қайдан жүр?”

Бұл пәле мұнда ешқашан да болған жоқ еді ғой, тіпті, ешуақытта да болмақ емес.”

Неге екенін қайдам, мен сол жүріп келе жатырған қалпым әлгі трамвайға қарғып міндім.

Салонда бірде бір жолаушы, тіпті тірі жан белгісі байқалмайды.

Тек қана өлімсіреген шамдар, бос орындықтар...

Кенет менің жанарым терезе әйнегіне түсті, онда маған өте таныс бір адамның бейнесі көрініп тұр.

“Бұл кім өзі?”

Мұнда қайдан жүр, егер бұл трамвайда менен басқа адам болмаса оның бейнесі терезе әйнегіне қалайша түседі?...

Көздері де, қарасы да біртүрлі таныс сияқты.

Тіпті, оны күн сайын бір жерлерде көріп жүрген де тәріздімін. Бірақ, қай жерде?...

Ол да маған ойлана көз салып тұрған секілді...
Тоқта!!! Шынымен... Шынымен, бұл тағы да менмін
бе?!

Бұлай болуы мүмкін емес!

Мен болсам әлі жаспын, ал ол болса жүзін әжім
торлаған, еңкіш тартқан, қартамыс!..."

Мынау бытысқан қараңғы түнде әбден шаршаған
денемді бір қорқынышты діріл шарпып өтті.

"Бұл трамвайдан қайткенде де түсуім керек".

Бірақ дәл осы кезде әлгі пәлекет трамвай бірте-
бірте шапшаңдығын үдетіп, қараңғылық қойнауында
еш тоқталыссыз ағызып ала жөнелді.

Иә, еш тоқталыссыз, тіпті, ешқандай рельссіз
заулап келеді екен. Мен осыны байқадым осы сәтте.

Шапшаңдық болғанда қандай, тіпті, ақылға сый-
ғысыз.

Терезеден аракідік шам жарығының нышаны бай-
қалғаны болмаса, көбіне — қараңғылық, туннель ішінде
келе жатырғандай...

Оның мені бір шеттен екінші шетке қаңғалақ-
татқанына қарамай, азар дегенде жүргізуші отыра-
тын жерге де жеттім омақасып.

Осы сәттегі қорқынышты көрініс — мұнда да тірі
жан жоқ болып шықты.

Қайда алып бара жатырғаны белгісіз осынау шексіз
кеңістікте жападан жалғыз келемін.

"Не істеуім керек?!"

Мына трамвай қайда алып барады, өзім қайда, не үшін кетіп барамын?!...

Көмек іздегендей болып жан дәрменмен кілт артқа бұрылғаным сол еді, салонның артқы терезесінен қараңғы көшеде трамвайды көріп қол көтерген біреудің сұлбасын байқадым. Трамвай оның тұсынан тоқтамастан өте шықты. Ал, ол болса мұны қуа жөнелді.

“Уһ, ақыры бір тірі жан кезікті-ау”...

Әлгіге зер сала қарағам...

Сұмдық-ай! Бойымды меңіреу күйзеліс тұмшалаған мен анау қараңғы көшеден тағы да өзімді, бірақ әлдеқайда жасырақ өзімді көрдім.

Ол трамвайдың соңынан бар пәрменімен жүгіріп келе жатты. Бірақ ара қашықтық сәт сайын ұлғая берді, ұлғая берді, сөйтті де бірнеше секундтан кейін ол көзден ғайып болды...

Кеңістік пен Уақыттың құрбаны...

Былай қарағанда бәрі де бар сияқты, бірақ ештеңесі де жоқ, тіпті өзінде өркениеттің ұшқыны да жоқ, шынтуайтына келгенде, өзі де болмаған мынау қалада мені ешқайда да алып бара жатпаған трамвай және Мен...

Трамвайда (жалғасы)

Кенет мұнда күтпеген, тіпті, мүмкін емес жағдай болды — әлгінде ғана трамвай соңынан қуалап, жете

алмай ақыры көзден ғайып болған сұлба аяқ астынан пайда болды да, теп-тез әрі жеңіл басып, ештеңе болмағандай есіктің тұсына келді. Сол сәт есік ашылып, ол ішке енді...

Дегенмен, ол мені көрмегендей сыңай танытты. Иә, ол мені, яғни өзін көрмей тұрған тәрізді...

Осыны пайымдап тұрған мен, тырп етуге қорқып, қозғалмастан қалдым.

“Мүмкін емес...” қатты абыржыған менің бар болғаны осылай деп ойлауға ғана шамам жетті.

“Мүмкін бұл менің жай ғана сыңарым болар”, деген ой келді осы мезет.

Мен мұны бәлкім үлкен үмітпен ойлаған шығармын, бірақ терезе әйнегіндегі өзімнің басқа бейнемді көргенде селк ете түстім.

Сағатыма қарадым — тілдері бұрынғыша қозғалмастан тұр, ал құлағыма тақап тыңдап көріп едім, әдеттегідей тық-тық еткен дыбысы бар...

Аяқтарым шаршаған тәрізді, тіпті, бар салмақ соған түскендей, оны бүткіл тұла бойыммен сезіндім.

Бұрынғысынша заулап келе жатырған мына трамвай соңынан әлгінде жан алып — жан беріп жүгіргеннен қатты алқынған екенмін-ау деген ой келді дәл қазір.

Алайда, сол сәтте мен, тіпті, ештеңе болмағандай емін-еркін орындықта отырдым.

Енді бір қас-қағым сәтте жаным күйзеле байқағаным — менің терезе әйнегіндегі әлгі бейнем бірте-бірте көмескіленіп барады екен.

“Тағы да жоғалып кетеді-ау, сондықтан да бір нәрсе қолдану керек шығар”, — деген бір тұрпайылау, адам сенгісіз ой келді осы сәт.

Шалт қимыл жасап, отырған орнымнан атып тұра жүргізуші орындығына ұмтылдым. Жете сала бар пәрменіммен тежегішті бастым. Заулап келе жатып оқыс тоқтағандықтан ба, әйтеуір, бүкіл денеммен әуелі рульге, сонан соң алдыңғы терезе әйнегіне соғылдым.

Қатты соғылу мені ең болмағанда белгілі бір уақытқа дейін есімнен тандырып тастауы керек еді, бірақ олай болмады.

Бүкіл дене мүшелерімнің толық жинақталынып алғаны сондай, барлық еттерім бір сәтте серпілмелі резина денеге айналды...

Әйнекке соғылып, кейін серпілген бойда-ақ аяғыма тұрдым. Сөйттім де іле-шала кейінгі жаққа көз салдым. Тағы да таңқалып, өзгеше жағдайда қалғаным — анау сұлба, тіпті шектен шыққан ессіз шапшаңдықпен келе жатып оқыс тоқталғаннан кейін, пәлі, ешнәрсе болмағандай жайбарақат қалыпта отыр. Сосын тұрды да жәй басып есікке таялғаны сол еді, анау оның келуін күтіп тұрғандай-ақ ашыла қалды. Ол шығып кетті...

Осының бәріне қарап аң-таң болып тұрғанымда әйнектегі өте айқын көрініп тұрған тағы бір бейнеме көзім түсіп, тіпті, есімнен танып қала жаздадым. Ол маған аса разы кейіппен көз салып, күлімсіреген қал-

пы шығуға беттеді. Бірақ ол “*әйнектің ішінде*” кетіп бара жатты. Сәлден соң сол жайбарақат қалпымен сыртқа шықты. Маған да осылай істе деп ишарат жасағандай болды...

Мен басымды жайлап есікке қарай бұрдым, сонан соң қайтадан терезеге көз тастадым... Ғажап, тағы да өзімді көрдім — бірақ бұл нағыз өзімнің бейнем еді...

Мұның бәрі маған өте ауыр тиді, содан да болар өзімнің сондай қатты шаршағанымды, қажығанымды және әбден әлсірегенімді сездім.

Ешнәрсеге зауқым соққан жоқ, тек бір ғана тілек — әлгілердің соңынан ілесіп осы жерден тезірек кетейінші деген ой болды. Басқа ешнәрсеге мойын бұрмастан мен солай істедім де...

... Мен мынау сазарған, меңіреу қала көшелерінің бірінде ешнәрсеге түсіне алмаған қалпымда тұрмын. Қаланың мынау қай жері, қайдамын? Түк түсінсем бұйырмасын... Басым айналып кетті...

Дей тұрғанмен, мұның бәрі ештеңе емес еді, ең бастысы — бұл менің әлгі құрып кеткір трамвайдан құтылуым болатын. Осыны ойлағанда жаным бір түрлі жайланып сала бергендей сезім кештім...

Алайда, мұның бәрі мен мойын бұрып, төңірегіме көз жүгірте бастаған сәтте лезде-ақ буға айналып, ұшып кеткендей, жоқ болды. Тіпті, әлгі менен бірнеше қадам әріде тұрған құрып кеткір трамвай да менің көз алдымда — әуеде балқығандай ыдырап, әп-сәтте-

ақ ғайып болды. Тіпті, бұл жерде бұрын ешнәрсе болмағандай қаңыраған бос кеңістік қана қалды.

... Мүмкін уақыт дүрмегіне ілесіп ілгері кетті ме екен...

Қаңыраған қалада

... Алғашқы қадамымды не оңға, не солға жасарымды білмей абдырап тұрмын.

Шарасыздықтың шеңгелінен лезде шыққандай болдым. Сөйттім де батылданып, әлгінде ғана әлгі құрып кеткір трамвай тұрған жер арқылы тура ортаға тарттым.

Мынау, тіпті, сол өзі болмаған да шығар-ау, қияли рельстерді аттап келе жатып таңқалғаным — мен әлгі трамвайға дәл осы жерден мінген сияқтымын — Иә, дәл осы жер...

Кенет ішкі дүниеде қандайда сыртқы күштерден де, тіпті, шындығы мен жалғаны ма, әлемді объективті және субъективті ұғымдарға қатысты барлық қадами мүмкіндіктерден де тыс әлде мақтаныш, әлде күлкі, әйтеуір, көңілді бірдеңе пайда болды.

Жағдайым шатасуға, есім аууға келіп тірелгендей ме, қайдам...

Осы сәт ешнәрсеге таңырқаудың, таңқалудың қажеті жоқ екен деген ой түйдім.

Сөйттім де ешқайда бұрылмастан мынау қараңғылық құрсауындағы қаңыраған үйлерге қарай тура тарту керек деп ұйғардым.

Тіпті, ешнәрсені байқамастан, сезбестен, ешнәрсеге таңырқамастан қарсы алдымдағы үйді кесіп өттім.

Иә, кесіп өттім.

Бақсам-мұнда барып тұрғандай таңғажайып ештеңе жоқ екен.

Бар болғаны мынау үйлер табиғатта, бұл дүниеде болмаған, тіпті, жоқ нәрселер екен ғой.

Бұл өзі әуелгідей елес-мұнар да емес, жәй жалған, фикция ғана еді.

Бұл — тек менің қиялымдағы, түйсігімдегі елес жайлар тәрізді.

Енді ол әп-сәтте жоқ болды.

Иә, әлгі қаңыраған қала да ғайып.

Тіпті, бәрі де бір мезетте құрып кетті.

Менің өміріме әлдеқайдан тап болған мынау әлем де, бәрі-бәрі де лезде көзден ғайып болды...

2. МӘҢГІЛІК ПЕН ШЕКСІЗДІКТИҢ ТҮСІНІКСІЗДІГІ

Оралу

... Планета солайымен қаңырап қалған секілді.

Тек төңіректі тұмшалаған түнек түн, аспандағы некен-саяқ жұлдыздар — бар болғаны осы ғана.

Иә, мынау қаңыраған планетада қараңғылықтан өзге ешнәрсе де жоқ еді.

Бағзы бір кездері жасыл жер, көгілдір көк деп атайтұғын.

Осы бір ескі атаулар маған дәл қазір кекетіп, мұқату тұрғысынан айтылған сияқты болып көрінді.

Шынында да артық, кемі жоқ, тура әжуалағандық...

Жалғыздықтан жалыққандықтан да болар, ең болмаса әлгі трамвайы түскірді көріп, қаңырап жатса да қала аты бар емес пе, әлгі ғайып болған қаланың болмашы шам жарықтарына қарасам да, әйтеуір алаңдаймын ғой, соған мініп алып, тартып кеткім келгені.

Енді бір қас қағым сәтте әбден абдырап, есеңгіреген мені — бұл планетада тек мен өзім ғана екенмін ғой деген құйтырқы ой түрткілеп өтті.

Иә, шынында да мен оның ең құзар биігіне шығып алып, алға, анау түпсіз терең қараңғы кеңістікке қарап тұрғандаймын, алдымда — тек қана өзімнің ҒАРЫШЫМ...

Жаным жай тауып сала берді. Өйткені мен жұлдыздарға жақын тұрғанымды сезіндім. Бір кездері өзіме сондай ыстық көрінген, ал қазір неге екені белгісіз, мүлдем ұмыт болған, белгісіз, құпия әлем маған жақындаған сайын кеңістік пен арақашықтық бірте-бірте айқындала бастаған секілденді.

Мен, міне, жанымнан баяу, паң қалыппен үлкен астероид тастардың қалқып өтіп жатқанын, метеориттердің жарқылын көріп тұрмын. Былай қарағанда олар ойыншықтар сияқты, кішкентай еді. Ал, керісінше мен оларға қарағанда тым алып сияқтымын. Тіпті, менің жаным, ойларым мынау ғарыш әлемінің өзі іспетті.

Кенет мен мынау шексіз кеңістіктің өзін жан-жағынан бірдей көріп тұрғанымды ұқтым. Иә, ол шексіз сияқты еді, енді бір қарағанда — сөзбен айтып түсіндіру мүмкін емес — оған керісінше — шектеулі дүние тәрізді көрінді.

Болған да, болмаған да секілді.

Алайда, мәселе көргендерімнің барлығы да — ғарыштың өзі кішірейіп, тығыздалып, кері айналып кеткендей әдеттегіден тыс, қияли сөздермен түсіндіре алмайтындықтан емес, қайта оның мен қазір әлдеқашан ұмытқан әдемілігін де, айбынын да көргенім де еді. Мен бұл планетада өмір сүргенде онда гүл де, бояу да, бедер де болатын, мұнда бәрі таза, айқын әрі ашық еді — ешқандай қараңғылық та жоқ-тұғын, тіпті жарық та...

Көзді қарықтырмайтын, тым өткір де емес — жарылыстар мен жарқылдардың әдемі, келісті құбылулары, өрнектері ғана...

Астероидтар, планеталар, жұлдыздар, қара дақтар, кометалар — бәрі-бәрі менің оралғанымға қоша-мет білдіргендей жанымнан тізіліп өтіп барады...

Ұғым

Осылайша мен мынау салтанатты шеруді қабылдап тұрғандай сыңай танытқанмен, дәл сол сәтте осы кеңістіктің тек бір бөлшегі ғана емес, тіпті сол кеңістіктің тура өзіне айналып кеткендей едім...

Сол мезетте ойға түйгенім — МҰНЫҢ БӘРІ жәй әншейін ҮЛКЕН және КҮРДЕЛІ ғана емес, бұл өзі тым алып және ұғымға сыйғысыз (біз өзіміз ойдан шығарған мынау әлемдегі үйлесімдер мен жөн-жосықтар бұзылар болса, өзіміз өткінші ғұмыр кешетін осындағы бүкіл түкке тұрғысыз мән-мағына, ақыл-парасат та құрып кететін бұл жалған дүние, ондағы адам қайдан, неліктен, кім арқылы, не үшін және қашан пайда болғанын біліп, танудың еш мүмкіндігі болмақ емес...) екен ғой...

Осы кезде баяу түсірілген түсірілімдер сияқты мен, менің санам, менің зердем, менің сезімім арқылы ұшып өтіп бара жатқан өз ғарышымның тынышсыздығы жайлы ой мазалады.

Мұның бәрі тек менің бойымда ғана емес, менің төңірегімде — қарсы алдымда, жоғары мен төменде, сол жағымда, оң жағымда, жалпы, жан-жағымда болып жатқан құбылыс еді...

Мұнда тек өзім ғана болсам да, жалғыз емес едім, яғни менімен қатар тағы бір әлем — менің ҒАРЫШЫМ, өзімнің ішкі МЕНІМ бар екенін мен енді білгендеймін.

Өзімнің осы бір “МЕНІМ” анағұрлым зор, айбынды бола тұрса да, ол анағұрлым ірі де мәңгілік, сонымен бірге қарапайым да қорғансыз тағы бір дүниенің бөлшегін құрап тұр.

МЕН деген де, БАСҚАЛАР деген де — бәрі МЕН едім...

Сонымен, олардың басқалай әлемдері, мөлшерлері, ұғымдары, өлшемдері, уақыттары көлемдері менің де ғаламымдікі болатын, тіпті, бәрі-бәрі де...

Шексіз шамада.

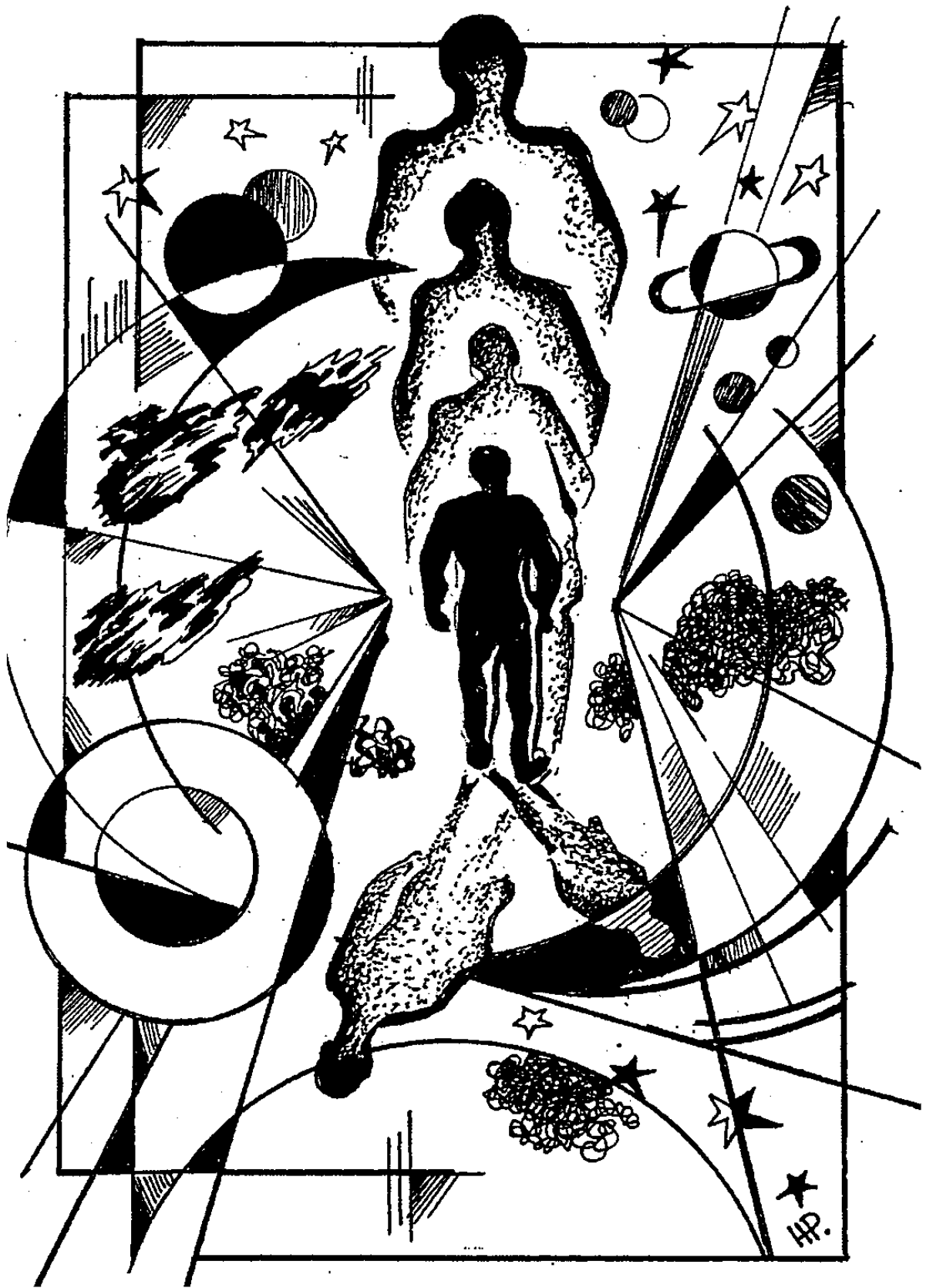
Оларды, тіпті, бірге немесе қатар қоюға және салыстыруға болмайды да.

Олар салыстыруға, мөлшерлеуге, шамалауға жатпайтын біртұтас еді.

Мұның бар гәбі — олардың бәрі де менде еді, менімен бірге еді.

Сонымен, осылардың бәрі де жай ғана “мен” едім.

Тіпті, басқаға да, маған да айналу — бәр-бәрі де мен — тұғынмын...

Тұтасу

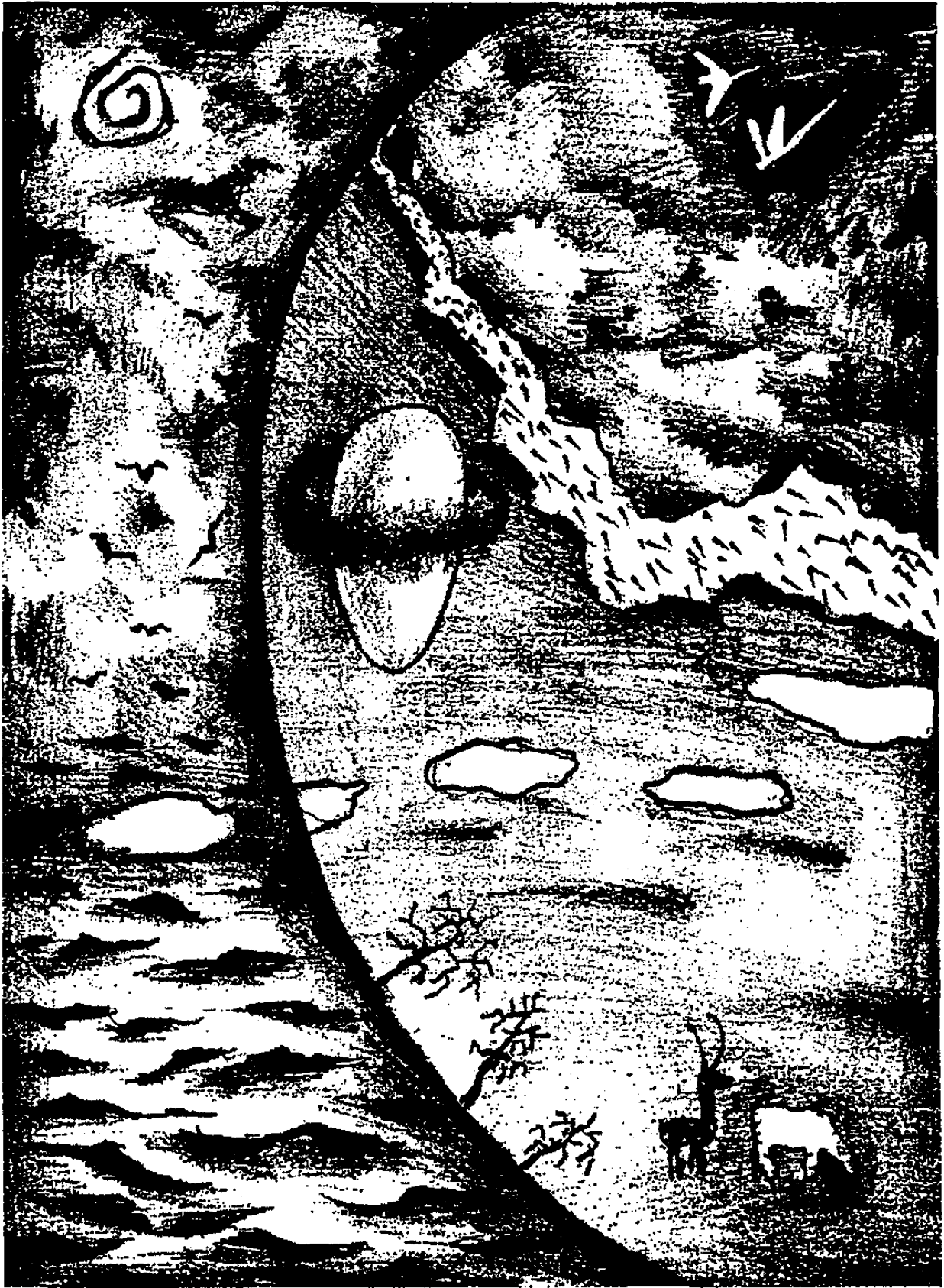
...МЕН олармен бірге ұшып келе жатырған сияқты болдым және шексіз де, кең, таусылмайтындай едім, сонымен бірге, айтуға да тұрмайтын болмашы, тіпті, зәредей де ештеңе жоқтай едім. Шынтуайтына келгенде, өз галактикамда мен өзімді ешнәрсемен де — тіпті тұлабойымнан әрлі-берлі өтіп жатқан жұлдыздармен де, астероидтармен де шамалап та, мөлшерлеп те салыстырмас едім. Тіпті, олармен өзімнің қатарласуымды да көз алдыма елестете алмаймын.

Мен бір түрлі әуедегідей жеп-жеңіл, ұлпілдек, бейнелі, нақты емес, тіпті, мәнсіз бірнәрсе сияқты өзім. Бірақ мәнсіз, нақты да емес аналардың бар болғанындай мен де бар болатынмын.

МЕН, БІЗДЕР — бірігіп, тұтаса бастадық, біздерді енді айырып алу мүмкін емес еді.

Сонымен, мен мынау көне кеңістікте ешқандай уақытсыз және көлемсіз, мөлшерсіз ілезде аналарға айналып, сіңісіп, астасып кеткендеймін...

Маған осының бәрі шындығында әзірше бар және болып жатқандай, ал дәл қазір сәт сайын болашақтан өткен кезеңге ауысып жатқан — не шымшытырық түс, не жалған дүние сияқты көрінді...

3. БОЛМЫСТЫҢ ӨТПЕЛІЛІГІ

ОЯНУ. АЛҒАШҚЫ КҮННІҢ ТАҢЫ

Бірінші бөлім. Ояну

...Кенет, күтпеген жерден, елеусіздеу ғана мынау төңіректі түмшалаған түн-түнектің етегін еппен ысырып әуелі алыс көкжиектің жарты шеңбер сұлбасын бозамықтана байқатып, соңынан аппақ арайымен айқындалып таң атты.

Сәл-пәл уақыттан кейін әлгі көкжиектен әуелі алғашқы шұғыла шапақтар жамырай шашырап, соңынан, іле-шала менің Планетамның үстіне асқақ та тәкәппар қалыппен қызыл шоққа малынып шыққан қызыл-сары шартабақтай жалындаған алып дөңгелек — қасиетті Күн жайлап қалқып, заңғар көкке көтеріліп келе жатты.

Алғашқы күннің таңы атты.

Жер-жаһан осы түнде не болып, не қойғанынан еш хабарсыз, зәредей де күдік алмастан, біртіндеп-біртіндеп оянып, сергіп, дүрсілкініп, тіршілігін бастады.

Мынау ғалам оны білмейтұғын, өйткені, ол басқа, өзіндік ереже-қағидалармен тыныстайтын, тіршілік кешетін.

Сондықтан да, болар, ол мені де білмейтін. Ол үшін мен, тіпті, жоқ та едім.

Сонымен, мынау дүние өзінің жаңа дәуірін есептей бастады.

Мына әлемдегі менің Дәуірімді есептей бастады.

Өйткені, менімен бірге пайда болғандықтан ол менімен бірге жойылып та, құрып та кететін, яғни тағы да бәрі де мен арқылы жүріп, менімен байланысып жатқан...

Екінші бөлім. Алғашқы күннің таңы

...Мен мынау планета көкжиегін шеңбер күннің қалай жарықтандырып, жарқын нұрымен аймалап жатқанын тамашалап қарап тұрдым.

Анау үлкен шартабақ күн жарты шеңбер-көкжиектен ақи-тақи бөлініп, жоғары, биік кеңістікке қарай өрлеген алғашқы күннің алғашқы таңғы осынау көрінісі — көрер көз керек, ғажайып құбылыс еді.

Менің назарым да, ойым да біртіндеп, елеусіз ғана анау табиғаттың — оның құстары мен жан-жануарларының, өзен, көл, теңіз, мұхиттарының оянып, дүр сілкілтіп жатқан көрінісіне қарай ауып, соларға қарай басыбайлы бөлінді.

Бұлттарға көз салдым, тұмандағы құстар тәрізді олар менен төмен, менімен бірге, тіпті, менің тұла бойым арқылы қалқып бара жатыр.

Орман-тоғайлар мен кең жазықтарға — оларда адамдар мен жан-жануарлар кездесіп қалар-ау дегендей оймен, тұңғыш рет көріп тұрғандай таң қала көз жүгірттім.

Мынау табиғаттың дүр сілкініп, сергіп жатқан сәтіне елти тұрып, түні бойғы бастан кешкен шырмалуықтай шырматылған шытырманнан ақи-тақи арылған мен, бірте-бірте осынау адамзат тіршілік еткен ортаға еніп, осы планетада тұратын, өмір сүретін пенденің кәдуілгі өзіне айналдым.

Мынау әлем осы түнде мұнда не болып, не қойғанын ғана емес, сондай-ақ осы планетаның әлі шикі екенін де білген де, көрген де, ұққан да жоқ. Сондай-ақ ол осында жаңадан, тағы да келіп тұрған мені таныған да, ұққан да жоқ еді.

Иә, осы бір әлем өзінің жаңа тұрғынын таныған жоқ, танығысы келген де жоқ, сонымен бірге, тіпті, өзін де таныған жоқ болатын.

Бір ғажабы мұны, тіпті, мына мен де білмеген сияқтымын.

Күндіз

... Ал, адамдар болса, неге екенін білмеймін (бұрынғысынша) әлдеқайда асығып бара жатыр.

Олардың неге екенін қайдам (әдеттегідей), әйтеуір, барынша өзге ешнәрсеге алаңдай алмайтындай, қолдары тимейтіндей көрінді.

Осы сәт зердемді бір нәрсе көмескілегендей болды, сол-ақ екен мен де әлгілерге қарап, соларға қосылып алып, әлдеқайда асығып ала жөнелдім.

Аналар сияқты ешкімді де, ешнәрсені де, тіпті, өзімді де елеместен, көрместен, әйтеуір тарта бердім.

Мынау ақылға сыймайтын, қайда бара жатырғаны белгісіз әлемдегідей дәл осы сәт не болып жатқанын да, не болатынын да, тіпті, бәрі-бәрін де ұмытқандаймын.

Барлығы да айналамда тек жалт-жұлт етіп елес сияқты өтіп жатты...

Өздерін өздері жан-жақтарынан көре алмайтын, тек қана өздерінен басқаны ойламайтын, қайда, не үшін жанталасып бара жатырғандарын түсінбейтін, білмейтін, содан да ма, әйтеуір, Табиғатпен бірге астасып, тез жоғалып, құрып кететін мынау адамдар өздерінің әлемінде осылайша тұратын-тұғын және тұрып та жатты.

Жүріп келе жатып, кенет, күтпеген жерден мынау әлем үстіндегі жападан жалғыз мұңайғандай кейіп танытқан Күнге көзім түсті.

Ол әлгілердің мынау әлемінде манағы шыққан кезіндегідей емес, әлдеқайда кішкентай, елеусіз, мәні жоқ нәрседей көрінді.

Күн — мынау планета үшін шынында да басқа ғарыштан, өзге әлемнен келген еді. Мен тез есімді жиып, өз-өзіме келдім. Өйткені, кешікпей-ақ мынау адамсымақтардың біреуі өзін ұлымын, мықтымын деп танып, кісімсіп менің әлемімнің, менің ғарышымның, дәлірек айтқанда менің Күнімді иемденіп қоюы мүмкін ғой. Сосын түкке тұрмайтын өзі сияқты өзгелерінен өзіне басыбайлы қылып алған менің Күнім үшін алым алатын шығар.

Ал, әлдебір себеппен осы планетаға тап болған ол Күн негізінде әлгілердің бәріне бірдей ортақ емес пе еді...

Осының бәрін — мына адамсымақтарды, олардың ұят, мүсәпір, бейшара және ашкөз әрекеттерін көру маған сондай ауыр соқты. Бұл әлем өзінің ақырына, ақырзаманына қарай келе жатты. Оны енді тоқтату еш мүмкін емес еді...

Менің ойларым сондай ұзақ па, әлде олардың ғұмырлары соншалықты қысқа, бір сәттік пе, әйтеуір олардың ешқайсысы да мынау шаршаған, мұнда ешкімге қажетсіз, еш бір жан көзіне ілмеген шартабақ күннің мына планетаның жарты шеңберіне бой тасалап, көкжиекке баяу еніп, батып бара жатырғанын байқаған да, көрген де жоқ болатын. Ол біздердің өткенімізді, қайдан келгенімізді, болашағымызды қайда екенін еске сала отырып, бәрімізді түнге, түнгі қараңғылыққа, анау жұлдыздар әлеміне шақырып бара жатырғандай еді...

Ол бәрін де тоқтауға, демалып алуға, ойлануға шақырғандай-тұғын...

Алайда ғарыштан берілген бұл белгіні мұнда ешкім көрген жоқ, тіпті ұққысы да келмеді.

Осы сәт таңертең бұл туралы менің өзімнің де ұмытып кеткендігім есіме түсті...

Ал, әлгі адами пенделер бірнәрсеге разы, қанағаттанған кейіппен, мүмкін олардың мұндағы міндеттері солай да шығар, енді, таңертеңгі шыққан

жақтарына қарай кері — асығыс, зымырап бара жатты...

Мынау әлі шикі Планетадағы менің Алғашқы Күнім осылайша өтті...

Түн (бірінші бөлім, басы)

...Төңіректі түн қараңғылығы біртіндеп, біртіндеп тегіс тұмшалады.

Мен оның құшағына бірден үлкен үмітпен сондай жеңілденген қалпыммен еніп ала жөнелдім. Былайша айтқанда, өз санамның, өзіндік жеке “Меннің” тереңіне, алыстағы, ұғымға сыйғысыз әлемдер мен кеңістіктерге қарай ара-арасында тыныс алып өз-өзіме келіп, тура ұшқандай, әлде масаттанғаннан, әлде күйзелістен бе, әйтеуір іштей булығып тереңге баспен сүңгіп бара жатырғандай едім.

Мұның бәрі маған сондай етене жақын, сондай таныс бұрынғы бір әлемді, тағы да сол баяғы тұла бойымдағы әлемді есіме салғандай болды...

Шынында да түнде біздерді қаншама, қандайма ойлар, елестер, сезімдер шырмайды десеңші...

Түнгі кезбелер

... Түнгі қараңғылықта, бүлінген жол бойымен бір ит ілбіп басып келеді.

Шамасы, қожайынсыз, үйсіз-күйсіз қаңғыбас ит.

Мұнда осындай қаңғыбас иттер, иттер түгілі, үйсіз-күйсіз қаңғыған адамдар да көп еді...

Әлгі байғұс жеңіл желіспен, жиі-жиі тоқтап-дәлірек айтқанда үздік-создық бүлкілмен алға қарай, белгісіз бағытқа тартып бара жатты.

Оның қасында мен болған жоқ едім, бірақ оны көріп тұрдым.

... Әлгі ит кенет әлдебір қоқыс салынған қораптың жанына тоқтап, оны аяғымен түрткілеп, қопарып, тұмсығымен иіскелеп, тіміскілей бастады...

Осы кезде әлдеқайдан әлдебір адам тап болды да, анау ит бір шетке қарай ығыса жөнелді.

Енді манағы қоқысқа әлгінің өзі ие бола қалды.

Бірақ ол тез басылды, ананың ішінен кәдеге жарар ештеңе табылмағанына бір түрлі таңқалғандай оны аяғымен бір тепті...

Менің назарым енді толықтай соған ауды.

... Әлгі адам манағы жолмен алға асты.

Бүгжиген, қамыққан қалпы ол да жөн-жосықсыз, әйтеуір, белгісіз бағытқа қарай ілбіп бара жатты.

Бейшараның киімі де, аяқ киімі де жұлым-жұлым еді...

Бәз бір үйдің жанына келгенде ол кілт тоқтады. Сөйтті де осынау үлкен үйдің қараторғайдың үйшігі тәрізді терезесіне көздерін тікті.

Менің назарым енді мұңды да сағынышты, өзіме сондай таныс бағзы бір жалғаннан беріліп жатырған тәрізді әуен естіліп тұрған терезелердің біріне ауды.

Қас қағым сәтте мен әлгі пәтердің ішінде тұрдым — үстел үстінде CD жатты, әлгі әуен ойнап тұр, бірақ іште ешкім де жоқ.

Ішке зер сала қарап тұрып, кенет қатты абыржып ыршып кеттім — мен өз пәтерімде тұр екенмін ғой, мынау әуен төгіп тұрған дискіні де өзім қосып едім!...

Осы бір есімнен тана абыржу мені шатастырғандай болды. Бірақ тез өз-өзіме келіп, әлгі адамды ойладым да, сол сәт қайтадан көшеден бір-ақ шықтым.

Бірақ әлгі байғұс көрінбеді.

Оны енді барлық кіреберіс дәліздерден, жан-жағымнан, өзімнің маңайымнан іздей бастадым.

Осы кезде әлгі адам, тіпті де болмағандай сезім пайда болды.

Сол-ақ екен оны одан әрі іздеуді жөнсіз деп шештім. Осы кезде жол бойында манағы ит қайта көрінді.

Байғұс ит асықпай, сол қалпы, ілбіп, мынау үйдің тұсына таяп келе жатты.

Неге екенін қайдам, осы кез: *“Мына иттің соңынан жүру керек, ол манағы адам жүрген жолмен, соның соңынан келеді емес пе? Олардың жолдары да, бағыттары да бір ғой...”* деген ой келді.

Дәл солай болды да шықты.

Кішкене жүрісімді, әлде, ұшуымды жеделдетіп, иттің алдына шыққаным сол еді, манағы бейшараны қайтадан көзім шалды. Ол жүріп келе жа-

тырған күйі басын қайда қисайтарға білмей, ұйқы құшағына енген еді...

.... Кенет менің самайымды ащы да өткір бір нәрсе тіліп өткендей, ауыртқаны. Соны ауырсына әрі соншалықты шаршаған қалым, үстімдегі бар киімімді қаусыра тартып, қарт адамдардай құнысқан күйім кері бұрылдым да үйге қарай шаба жөнелдім.

Әлгі тоз-тозы шыққан жол үстінде түн қараңғылығымен кетіп бара жатырған өзімнің сұлбамды көрдім ...

Қарсы алдымнан қайдағы бір ит кезікті.

Бір-бірімізден қорыққан біздер, қараңғылық құшағында сол сәт жалт бұрылып, әр жаққа тарттық.

... Міне, үйге де жеттім.

Терезеден төгілген жарыққа көз тастап, әрі гитара шектерінің үздіксіз әуеніне қосылып Грейс Сликтің бе, әлде Маришка Верештиң бе, мұңлы да зарлы дауыспен салған әндерін тура жүрекпен қабылдаған күйім қараңғылықты елемей, кіреберіс дәліздегі бақыштармен жүгіре басып пәтеріме тартып келемін...

Ал, жалғыз-жарым түнгі кезбелер таңды, таң шапағын бетке алып әлі кетіп бара жатыр.

Егер олар шын мәнінде осынау жалғанда бар болса...

Түн (екінші бөлім, соңы)

Осы мезет мен бүгін, яғни осы түні барлық адамдардың саны мен бейнесі сол күйінде қалғанымен, өздерінің, олардың жан-дүниелерінің ауысатынын түсінгендей болдым. Өйткені олардың бірде-біреуі де күні бойы өздеріне, өздерінің ішкі дүниелеріне үңіліп көрген емес еді. Мен де өзіме жан-жағымнан қарай алмадым. Бар болғаны бұл күнді міндетті түрде біреулердің — қоршаған ортаның, табиғаттың, адамдардың ЕСЕБІНЕН, яғни БОЛАШАҚТЫҢ есебінен өткізсем деген ой болды...

Осы бір сәтте мен түнгі аспанға, сонау әлдеқайдағы немкетті емес, қайта ашық та таза, жарық, шекарасыз, тиымсыз, шексіз, еркін бір ӘЛЕМДІ еске түсіргендей жарқыраған жұлдыздарға көз салдым...

Мынау планетада мен тек жалғыз өзім емес пе едім деген манағы ой осы сәт мені тағы да түйреп өткендей болды...

Адамдар

Мен мұнда әрбір күннің бір-бірінен айна-қатесіз ұқсас өтетінін үлкен өкінішпен көрдім.

Ал адамдар бірін-бірі үнсіз алмастырып жатса да бір-бірінен сондай ауып қалмайтын. Бірақ олар өзіне емес, өзгелерге бірнәрсені дәлелдегісі келіп өзеурейтін, сөйтіп, ең ақырында өзін де, өзгелерді

де дымын қалдырмай кемсітіп, төмендетіп, құрытып тынатын.

Олардың мұнда, осы планетаға кездейсоқ келуінің де бар мәні, міне, осында еді.

Менің санам осы кез көп кешікпей мынау адамдар қараптан қарап бір-біріне күн көрсетпей, ауа жұтуға да мүмкіндік бермей, тіпті, оны өздерінен де қызғанып, ақыры құрдымға кетіп, жоқ болады-ау деген ой қорытты.

Енді оңалмайтын мынау планета мен адамдар әлемінің салқындығы шегелеп тастағандай, әбден шаршаған менің осы сәт мызғып алғым келді.

Олар душар болған жай — менің бастан кешкеніммен бірдей еді.

Өйткені осылардың бәрі менің тұла бойым, болмысым арқылы өтіп жатты...

Басқа кейіпке ену

... Мынау планетада жаңа өмір басталып, табиғат түлеп, гүлдеп жатқан көктем күндерінің бірінде күтпеген оқиға болды. Яғни менің болмысымдағы мәнсіздікті менің ұйыған энергиямнан, менің жан-дүниемнен шексіздік әлеміне бөлініп шыққан импульстар ауыстырып, көп сауалдың жауабы табылғандай еді. Бұл өзі тіпті, сондай күшті, әсерлі, әрі ауыр да болды. Ол, бірден мені, менің жан-дүниемді түрткілеп, біздің ойларымыз бен сезім-түйсіктерімізді әлдебір қашықтықта тұрып-ақ кесіп өтті. Тұтас сияқты едік.

— енді мен бұл планетада жалғыз емес екенімді түсінгендеймін...

Менің жан-дүнием басқа бір күйге енді. Бұл өзі — нәтижесінде жаңа, анағұрлым күшті, анағұрлым мықты, анағұрлым берік “МЕН” туындайтын галактикалардың жарылыстарына, жұлдыздар жүйесі мен әлемнің қақтығыстарына тең жарылыс болатын.

Мен олардың, олар менің бойымда-тұғын, бәрі де “МЕН” едім...

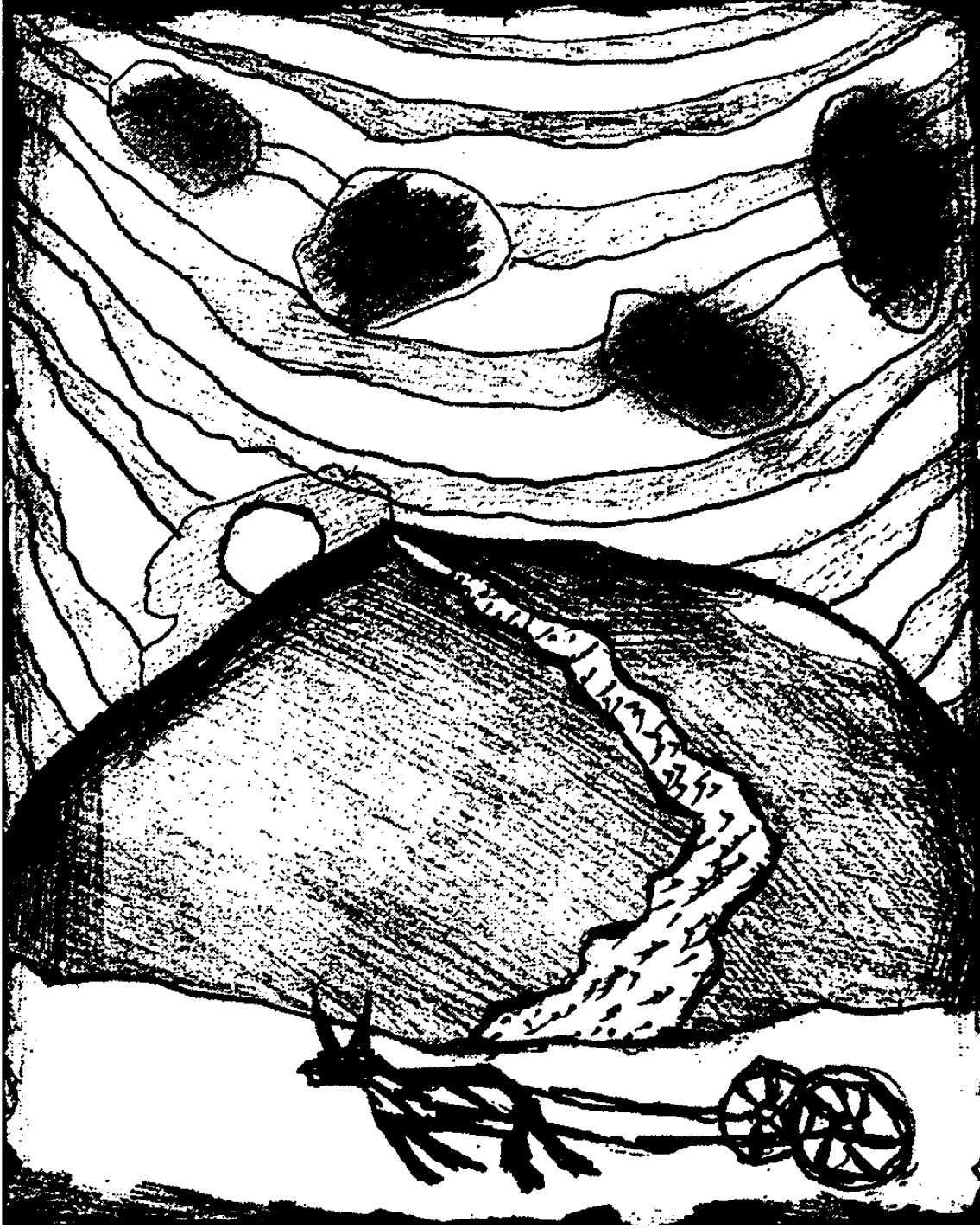
Әуен

... Соншалықты шаршап, көзімді, жұмған қалпым мен тұңғыш рет өзімнің ӘУЕНІМДІ көрдім.

Жүрегім сыздағаннан бүрісіп, сығымдалып қалғандай. Әуен жоғарылап, зарланыңқыраған сайын менің жүйке тамырларым саз аспабының шектеріндей тартылып, төзгісіз қатты қысымнан кейде үзіліп, сынып қалғандай, кейде керісінше жайбарақаттанғандай күй кештім.

Әлгі сарын бағзы бір қалыпты өмірді еске салып, тым азалана түскен сайын мен қайтадан мынау түнді, өз ғарышымды тым анығырақ көргендей болдым. Сөйтіп, мен нағыз өзіме қайта айналып сонау көрінбейтін, қашық нүктеге дейін шырқап кеттім.

Менің тым терең немесе тым жоғары шырқап кеткенім сондай — анау кішкентай да жарқыраған жұлдыздарға жетіп қалдым. Өзімнің шексіз әлемімде, өзімнің ішкі дүниемде едім мен.

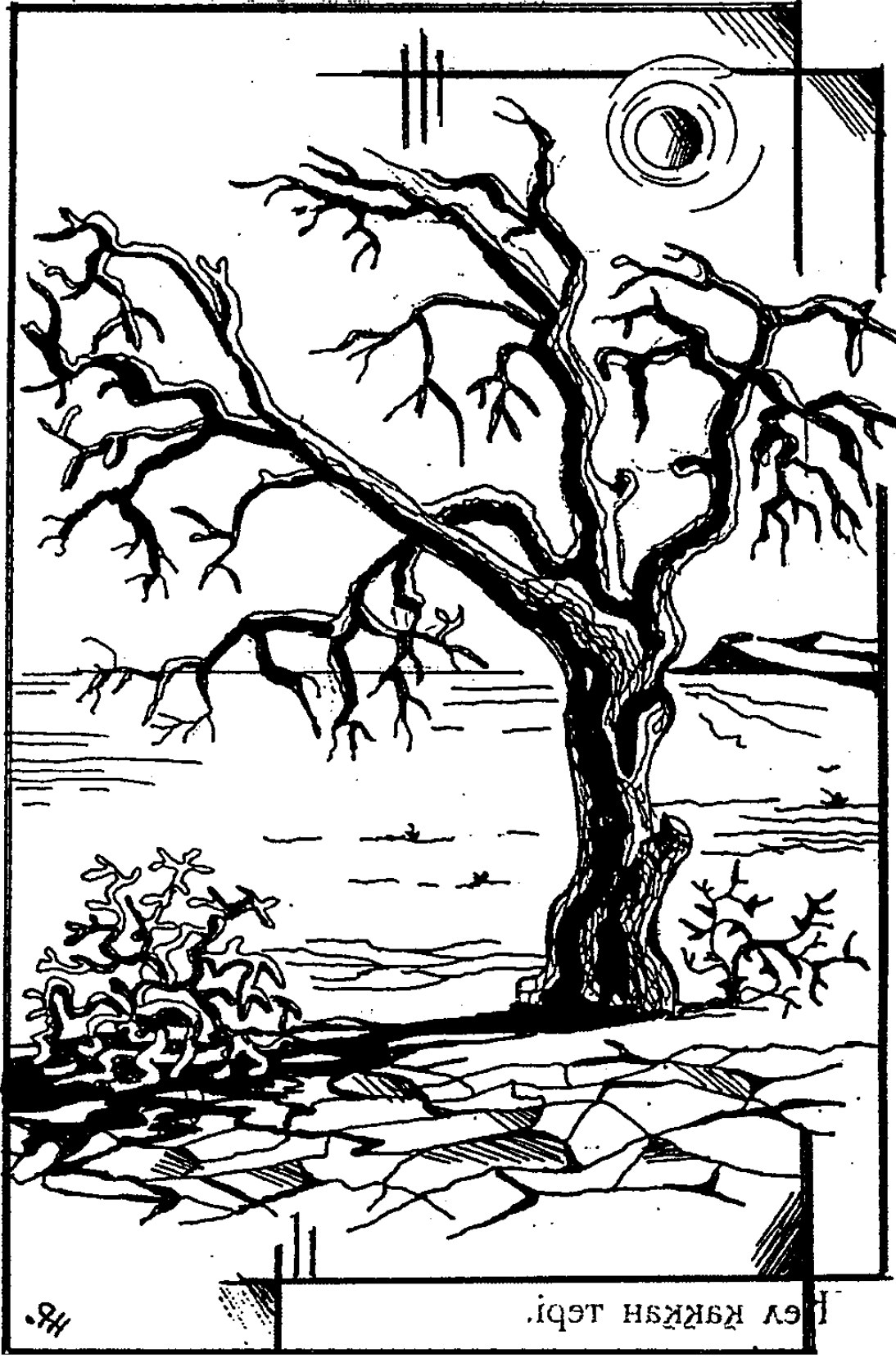

Ақыры өзімнің ең қиыр нүктеме жеттім. Сөйттім де мынау шыңыраудан жарықтың шапшаңдығындай жылдамдықпен қас-қағым сәтте өзімнің шексіз “меніме” айналып, кері оралдым...

Осы бір ішкі күйзеліс пен ауырсынулар мені анағұрлым сезімтал еткендей. Мен осы сәтте бүкіл мынау әлемді тек барлық жағынан бірдей көріп қана қойған жоқпын, сондай-ақ оларды бірден әртүрлі қалыпта, әртүрлі өлшемде көрдім.

Олар, тіпті, менің өзім сияқты тәнсіз, болмаған, жалған болса да оларды түсіне, сезіне, өздері арқылы өтіп бара жатып оларға көмектескім-ақ келгенім. Бірақ олар менен басқа бір өмір көргендей — мені қабылдамады, танымады. Мен олар үшін жат едім енді.

Алайда, бұл сәтте маған тек ой сезімді ғана емес, анау менің әлемімнен осынау ақпараттарды жеткізе алатын ӘУЕН, САЗ бар еді...

И ел кыркын төбү.

48.

4. БІТПЕСТІК ПЕН ДУШАР БОЛУШЫЛЫҚТЫ ТҮСІНУ

Аптап

... Шөкімдей де бұлт жоқ.
Бәрі де —
Мынау шыжғырған күннің аптабынан
Әбден әлсіреп, тынып қалғандай...

... Қыбыр еткенде ешкім жоқ.
Қозғалыс та байқалмайды.
Тек, жаппай күйдірген
Күннің сәулесі мен радиация ғана.

Көзді қарықтырған,
Қызған, өте қызған
Ыстық та шаңытқан ауа...

... Су жоқтықтан әлсіреген,
Тілім-тілім жарылып, құрғап қалған
Сөйтіп, бәріне де селқостанған дала.
Күйіп кеткен тікен,
Қаңбақ және
Қара ағаш...

... Жел қаққан тері.
Тіске тіс тигенде қышырлаған құм

Дыбыс та тынып қалған.

Тек қана —

Әлдеқайдағы бір биікке ілініп,

Ұдайы тербелген

және құлақта ұйып қалған зыңыл...

ЖЕРДІҢ —

Табиғаттың

Адамдардың

Тарығуы,

Жанкештілігі,

Зарығуы

және душарлығы...

ТАБИҒАТ, АДАМДАР

“Ү” мезгілі

... Мен қазіргі кезде адамдар арасында өмір сүріп жатқан біреудің бір кездері отырып, кейін одан шыға білген трамвайында болдым.

Өмір сүру дегенді — оларда қабылданғандай — күн астынан, онда да менің Күнімнің астында және біздерден ешқашан да ешкім тартып алып кете алмайтын менің планетамда тәуірірек орын алу үшін күресу деп түсінбеу керек.

Өйткені, ол — менің өзімдік “МЕНІМ” сияқты мәңгілік те, уақытша яғни өткінші.

Алайда, ақша, билік жолындағы тартыспен көр соқыр болған олар өз планеталарын өркениеттің керемет бір әдісқойлықпен жұтып, жеп, сөйтіп қопаруға, құртуға апара жатқанын көргісі де, түсінгісі де келмейді.

Ал, мұның бәрі, оның бастамасы еді.

Әйтсе де мынау планетамен, мынау адамдармен және менімен, яғни менің ішкі әлеміммен алға қарай не болатынын ешкім де, тіпті, ғарыш та білмейтін. Біле қалғанның өзінде де алып кометалармен ауық-ауық қабаттаса ұшқан, біздің санамыз үшін ұғымға сыймайтын UFO деп аталатын ескертулерін жіберетін де, шешімін күтіп, үнсіз қалатын.

Осыдан кейін біздің әлеміміз үшін, яғни менің өзім үшін де “Ч” мезгілі әлі келе қойған жоқ-ау дегенге сенгім келеді...

Алайда, жұлдыздар әлемі немесе жұлдызды әлем мынау Жер бетінде адамдар, біздер ойлап, шығарған қопандауды, алдауды сүймейді, ұнатпайды.

Өйткені, біздер бәріміз — сансыз жұлдыздар ғаламы мен галактикалар сияқты, планетамыз да, Күн де бір бірімен тығыз байланысқан тұтастықты құрап тұр ғой...

Не түсімде, не өңімде көрген әртүрлі елестердің жиынтығы өзінің ең шырқау шегіне шыққандай — мен бірде бізге төніп келген бүкіл ғаламдық апат пен құрдымға кетудің алдындағы соңғы қорқынышты көріп, байқадым. Озондық қорғанышынан айрылған

планета төбеден кәдімгідей кесек жауған тәрізді алып та шағын әртүрлі астероид тастардың бомбалауына ұшырады. Адамдар болса аспанға қарағыштап анау бомба-тастардан қорғану қамымен әбден әбігерге түскен. Бірақ бәрі де бос әурешілік еді. Өйткені, тастардан қорғанып құтылғандардың дене мүшелері сол бойда-ақ күннің бәрін де күйдіріп, құртып жатқан ультракүлгін радиациясына тап болып жатқан тұғын. Тек ояну ғана адамдарды да, планетаны да құрып кетуден сақтап қала алатын еді. Алайда ояну да, сілкіну де, айығу да болмады, байқалмады...

Ешнәрсе де болмаған сияқты.

Иә, адамдар да, мынау ғалам да, анау жұлдыздар да, бәр-бәрі де болмағандай.

Тіпті, мына менің өзім де болған жоқ едім...

Маған мынау қараңғы түнек пен тыныштықта бәр-бәрін де тұқыртып, тұмшалап тастағандай әуелі біркелкі, сонан соң анағұрлым жиілей, алқына, аракідік жаңылыса, тұншыға соққан менің жүрегімнің дүрсілі ғана естіліп тұрғандай көрінді...

Жұбану

... Тастай жабылған есік жақтауының астынан сауылдай төгілген құрғақ мұзды еске түсіре еденді, қабырғаны және төбені жарқыраған қалың пердемен бүркемеленгендей баяу будақтай көгілдір түтін жылжып барады...

Есік әлде елеусіз ашылды ма, не ашылып кетті ме, әйтеуір, табалдырықта адам нанғысыз, таң қаларлық көрініс пайда болды — басқышы бар алаңша жым-жылас жоқ, оның орнында тек жасыл түстің реңі бар, күрең қызыл-көгілдір бояулы ерекше жарқыраған жарық тұрды. Одан жағымды, көңіл жайландыратын, өзіне еліткен сәуле төгілуде.

Бүкіл дүние-мүліктен аяқ асты ада болған пәтер ерекше нұрланып, сәулеттеніп, төңіректі жалқын сәулесімен тегіс орап алған ерекше арайлы жарықтың құшағына енген еді.

Менің жан дүнием де спираль бойымен өрілген мынау жарықпен бірге самғап, жоғары көтерілді. Кенет, қас-қағым сәтте мынау көгілдір мұнардың арасында айналай ескен жылы лептен кейін бұдан бұрын бұл жерде, тіпті, болмағандай балқи еріп, лезде ғайып болды...

Тауфик КАРИМОВ

KATHARSIS

Асем
Листем

KATHARSIS*

Нагромождение мрачных зашифрованных сюрреалистических фантасмагорий и видений, стирающих границы между личностным и внеличностным, объективным и субъективным, между «я» и «не я», и одновременно очищающие душу от всего временного и ненужного, постепенно достигали своего апогея — дальнейшее проникновение и переживания запредельной реальности в психологических глубинах собственного сознания, словно в кошмарном фильме, вместе с безнадежной тоской и обреченностью человеческой жизни, отдельными рваными кадрами и сюжетами перешло к демонстрации последнего ужаса перед фантазмом необратимо надвигающейся всемирной катастрофы и бездны...

---

* Katharsis (греч.) – очищение

~~Тема~~ I. ГВОЗДИ, ИЛИ НАЧАЛО ПРОНИКНОВЕНИЯ В ГЛУБИНЫ СОБСТВЕННОГО СОЗНАНИЯ

Гвозди

...Я — находился в каком-то полусонном, ~~ватном~~ состоянии.

Был прикован не-то к креслу, не-то к стулу... Только подумал об этом, как вдруг понял, почему пришел в себя — два двадцати-сантиметровых стальных гвоздя кто-то забивал мне прямо в голову!..

Однако, только доли секунды длилось это потрясение, замешательство, так как сама мысль была ужаснее, чем все это оказалось на деле — боль была, но не такой, какую я ожидал, когда только подумал о том, что происходит со мной.

Странно, но на деле это ужаснее видеть, чем чувствовать...

Гвозди медленно, по несколько миллиметров, входили во что-то плотно-вязкое...

Один удар за другим, но — ни звука...

Боль, казалось, исчезла совсем...

И тут, я с еще большим содроганием понял, что смотрю на то, что происходит со мной — со стороны !!

Это было значительно сильнее, чем то, что было вначале.

Оказывается, я смотрел со стороны на эти гвозди, себя самого, сразу, как только пришел в сознание...

Не понимая, что происходит, я переместился в пространстве, сместившись в сторону от себя...

Это было странно, дико и потрясающе...

«Надо вытаскивать, хватит...»

Опять не успел подумать об этом, как кто-то, а может быть и я сам начал спокойно и хладнокровно вытаскивать по одному эти гвозди из своей же головы. В то же время, наблюдая все это, как бы, со стороны...

Теперь — боль усилилась. Она стала какой-то тягучей...

Казалось, гвозди всосавшись во что-то в голове, выходили тяжелее, чем входили. А выходя, они тянули за собой что-то резиново-плотно-вязкое, что было очень чувствительным, нервным и болезненным...

Передний гвоздь выходил быстрее, чем второй...

Появилась мысль: *«Надо найти что-то, чтобы прикрыть дырки, когда они выйдут...»*

Прекратив свои действия, мы, т.е. я, посмотрел по сторонам, пытаясь найти что-нибудь...

И через мгновение, все трое — сидевший с гвоздями, вытаскивавший их, и смотревший на весь этот кошмар со стороны, — сошлись воедино, и я — проснулся.

Я — проснулся

Была еще ночь.

Почему-то подумал: *«Все еще ночь»*.

В комнате — тихо.

Прислушался. С удивлением обратил внимание, что тишина какая-то необычная, глухая. Как в пробке.

«Надо заснуть. До утра далеко. Интересно, сколько сейчас времени?»

Включил ночник над кроватью.

Часы — остановились. Где-то около одиннадцати ночи. Но день на циферблате был уже новый.

«Странно, так никогда не бывало. Но, ладно, утром разберемся».

Поправил подушку, выключил лампочку. Тихо.

Вдруг, какая-то жуткая дрожь пробежала по телу. Что-то тут не так!

Резко включил свет — тишина и покой.

И никаких звуков. Абсолютно. Даже с улицы.

С напряжением начал вслушиваться в тишину. Уши как будто заложили ватой — бесполезно.

«Буду спать при свете. Если получится».

Только подумал, как вдруг что-то упало в комнате.

Стук от удара какого-то предмета об пол чуть не пригвоздил меня к кровати.

Я окончательно проснулся. Сна — как не бывало.

Сердце забилося, застучало, готовое вырваться наружу.

Ничего не понимая, уставился в сторону, откуда, как показалось, раздался стук. Но ничего не было видно и слышно.

Только казалось, что во всем мире стоит один бешеный стук моего сердца.

«Что же это?!»

Вдруг появилось какое-то неприятное чувство, что кто-то ходит по комнате.

Медленно стал поворачивать голову и не-то почувствовал, не-то увидел, что кроме меня кто-то действительно есть еще в этой комнате...

В момент сердце будто исчезло, остановившись. Холодный пот прошиб все тело. С головы до ног. Мокрая испарина появилась на лбу.

«Не может этого быть! Включен ведь свет, так не бывает! Но что же тогда?!» — с бешеной скоростью работали мысли.

Как будто оказался совершенно в другом мире, хотя находился в своей комнате. И совершенно один. В этом был, не смотря ни на что, почему-то абсолютно уверен.

«Так что же это, или кто же все-таки это?»

И тут, с удивлением и ужасом я снова услышал что-то похожее на шаги, шорохи, перемещения предметов.

Ошалело уставившись и присмотревшись, в полумраке, я увидел легкие контуры или какой-то воздушный образ человека, видимого насквозь.

Он был как будто чем-то озабочен и занят в моей комнате...

Я боялся сделать даже вздох — замер, как будто меня здесь и не было, боясь не то что спугнуть его, а, скорее, как бы он не заметил меня...

Все это было не только странно, а просто невозможно — попадая на свет, он исчезал...

А затем, якобы сев за мой стол, он начал о чем-то как будто думать...

Глядя на его осанку, движения, я неожиданно увидел его абсолютное сходство со мной, и меня тут же пронзила дикая по своей невозможности мысль: — «*Неужели это я, мой образ, но вот только — откуда?!*»

Мне захотелось заорать во всю глотку от безысходности и отчаяния, но горло мое давно пересохло и голоса как не бывало...

...Ничего не понимая и помня, я очнулся только на улице.

Ночь. В трамвае

На улице — ночь.

Как всегда — ни одного фонаря, только темень.

И — никого.

Вдруг, откуда-то с грохотом взялся трамвай, медленно катившийся по рельсам в этом мрачном городе.

«Откуда он здесь?»

Их здесь никогда не бывало и не будет уже никогда».

Не зная зачем, я, прямо на ходу, запрыгнул в трамвай.

В салоне тоже никого не было. Ни одного пассажира.

Только тусклые лампы, пустые сиденья...

И тут, взгляд мой упал на окно, где я увидел лицо очень знакомого мне человека.

«Кто же это? Откуда он здесь и как оно оказалось отражением в стекле пустого трамвая, если кроме меня здесь никого больше нет?»..

И глаза такие знакомые. Взгляд.

Почти каждый день где-то я вижу его. Но где?»..

И задумчиво так смотрит мне прямо в глаза...- Стоп!!! Неужели... Неужели, опять это — я ?!.

Не может этого быть!

Ведь я же еще молодой, а он весь в морщинах, сутулый и старый!...»

Жуткая, холодная дрожь пробежала по уставшему, за эту кошмарную ночь, телу.

«Надо сойти с этого трамвая.»

Но именно в этот момент, он вдруг начал набирать скорость, несясь в темноте, уже — без остановок.

Да, без остановок, и даже без рельсов! Только сейчас это я понял.

Скорость была нереальной и совсем запредельной.

За окном мелькали редкие огни и все время — темно, как в туннеле...

Меня кидало из стороны в сторону, но я все же пробрался к водителю.

И тут, с ужасом увидел — там никого тоже не было...

Я — был один в этом замкнутом пространстве, несущемся неизвестно куда.

«Что же делать?»

Куда несется этот трамвай, и куда и зачем, сам-то я еду?..»

Словно за помощью, резко обернулся назад и увидел в заднем стекле салона, как кто-то, на темной улице, увидев трамвай, поднял руку, а когда тот пронесся мимо — за ним побежал.

«Наконец-то, появился хоть кто-то...»

Я — присмотрелся...

И в немом потрясении там, на темной улице, я снова увидел себя, но еще — молодого.

Бегущего за трамваем, и по всей видимости, безуспешно — расстояние увеличивалось с каждым мгновением и буквально в течении нескольких секунд, — мы уже не видели друг друга...

Исчезая и растворяясь в Пространстве и во Времени...

Я — и несущийся в никуда этот трамвай, в городе, где их никогда не бывало, где не было и нет цивилизации, где есть вроде бы все — и нет ничего...

В трамвае (продолжение)

...И тут произошло невозможное — тот, бежавший за окном и практически уже исчезнувший из видимости, вдруг очень легко и быстро, как будто ни в чем не бывало, буквально двумя шагами оказался рядом с дверью, — она открылась, и он тоже оказался в трамвае...

Но — как будто не видел меня. Он — не видел меня, т.е., — себя...

Я боялся пошевелиться, не веря происходящему.

«Невозможно...» — вот и все, на что я был способен от растерянности.

Появилась мысль: «*Может быть, это просто двойник?*»

С какой-то надеждой подумал я это, но увидев другое свое отражение — в стекле — вздрогнул...

Посмотрел на часы — стрелки по-прежнему стояли на месте, приложил их к уху — но они почему-то тикали, как обычно...

Ноги устали от перегрузок, которые чувствовал весь мой организм и вся тяжесть, казалось, перешла только на ноги.

Было ощущение, что это именно я бежал за трамваем, задыхаясь от скорости, который несся по-прежнему...

Однако, тот же — сидел абсолютно спокойно.

Через мгновение, я с потрясением увидел, как начало расплываться то, мое, отображение в стекле...

«Надо что-то предпринимать, так можно исчезнуть», — появилась дикая, невероятная мысль.

Резким движением вскочив со скамейки, бросился к водительскому креслу, быстро нажал на тормоза — и от неожиданной остановки, буквально всем телом ударился о руль и переднее стекло.

Сильный удар, казалось, должен был хоть на какое-то время вывести меня из сознания, но этого не произошло.

Организм мой был полностью смобилизован, собран, и все мышцы в одно мгновение превратились в упругую резиновую массу...

Отлетев от стекла и тут же вскочив на ноги, я оглянулся назад и снова оказался словно в другом измерении — потому как тот, другой, спокойно, как

будто и не было этого внезапного торможения на запредельной скорости, встал, подошел к двери, — она беспрекословно перед ним открылась, и он — вышел...

С недоумением просмотрев все это, я был в еще большем замешательстве, когда мое отображение в стекле стало четким и уже этот, другой, взглянув с удовлетворением на меня, улыбнувшись, пошел тоже к выходу, но только там — в стекле !!, и так же спокойно сошел из трамвая, как бы приглашая и меня сделать то же самое...

Я медленно повернул голову в сторону двери, а затем вновь взглянул на это окно и ...там снова увидел себя, но теперь — в настоящем...

Это был новый удар, от которого я почувствовал ужасную усталость, утомление и слабость...

Не было никаких сил, только одно — побыстрее выйти отсюда, вслед за ними.

Что я и сделал, но практически не понимая и не чувствуя больше ничего.

...Голова кружилась — я стоял на одной из улиц этого мрачного города, но не понимая — где, в какой ее части, нахожусь.

Однако, это было уже не важным, главное — я вышел из трамвая, и на сердце появилось спокойствие...

Но оно моментально улетучилось, когда, посмотрев в сторону только что стоявшего здесь трамвая, я

увидел — как он растворился в воздухе прямо на моих глазах — как будто его никогда здесь и не было!..

...А может — понесся дальше, путешествуя во Времени...

В мрачном городе

...Я стоял, не зная, в какую сторону сделать свой первый шаг — налево или направо.

Постояв мгновение в нерешительности, уверенно пошел прямо через то место, где только что стоял этот трамвай, т.е. в центр.

И здесь, пройдя через мифические рельсы, которых тоже не было, я с удивлением увидел, что был на том же самом месте, где якобы и сел в тот трамвай...

Появился какой-то дикий внутренний восторг, или смех, это было уже сверх всяких сил и ...нормальных-человеческих возможностей понятия объективного-субъективного присутствия и участия в этом мире не может точно-ирреально-сюрреально-миреально-мест-взятых...

Было состояние, близкое к помешательству.

Я понял, что дальше уже удивляться ничему не стоит.

И решил идти не сворачивая, прямо на эти мрачные дома в темноте...

Даже не заметив, и ничего не почувствовав и не удивившись — я прошел через дом.

Насквозь.

Оказалось — ничего в этом нет сверхъестественного.

Только было ощущение, что этого дома вообще не существует в реальности, в природе.

Это была фикция. К тому же, даже не воздушная.

Он был только в моем представлении, воображении.

Теперь — его не было.

Как не было и этого мрачного города.

Не было — н и ч е г о.

Ни этого мира, а значит и этой, неизвестно откуда вдруг взявшейся здесь, моей жизни ...

Тема II. ВОЗВРАЩЕНИЕ,
или
ОСОЗНАНИЕ НЕПОСТИЖИМОСТИ
ВЕЧНОСТИ И БЕСКОНЕЧНОСТИ

Возвращение

...Казалось, вся планета была пуста.

Была только темнота, редкие звезды на небе — и все.

Кроме темноты — нет ничего на этой мрачной планете.

Почему-то, когда-то называемой зеленой и голубой.

Это, прежнее название, казалось издевательским. Не более. Словно в насмешку...

Появилось желание увидеть снова хотя бы тот же трамвай, и поехать в нем, и смотреть на огни этого, бывшего когда-то здесь, пусть и мрачного, но все-таки — города...

Еще через мгновение, меня опять пронзила, ошеломив своей невозможностью мысль, что Я — один на этой планете.

И я — словно стоял на самой ее вершине, смотря вперед, в это темное пространство, а впереди — был только этот мой КОСМОС...

Мне стало легко — я почувствовал свою близость к этим звездам, пространство и расстояния начали словно раскрываться, открывая и приближая мне этот таинственный, но когда-то очень близкий мне, а теперь почему-то забытый мной, мир...

Я видел, как медленно, с какой-то торжественностью мимо меня проплывали огромные глыбы астероидов, мелькали вспышки метеоритов, но все они были словно игрушечные, маленькие или наоборот, это Я был огромной, гигантской величины, без пределов, или моя душа и мысли и были самим этим космическим пространством...

И вдруг я понял, что вижу это бесконечное пространство насквозь — оно было бесконечным и, в то же время, с необъяснимым словами, — пределом.

Который был, но которого, казалось, — нет.

Однако, необъяснимая словами фантастичность и необычность всего виденного была не только в том, что космос как бы свернулся, став маленьким, сжатым, но и в том, что я видел его красоту и величие — здесь были цвета, краски, которые уже давно позабыл, живя на этой планете — здесь было все чисто, ясно и видимо — никакой темноты, но и света...

Красивые переливы вспышек, взрывов, зарниц, но не ярких и режущих глаза, восприятие...

Астероиды, планеты, звезды, черные ямы, кометы — все пролетали мимо меня, как бы приветствуя мое возвращение...

Постижение

И я, словно принимая парад, окончательно становился не только частицей этого пространства, но кажется им и самим, этим пространством...

И тут, вдруг я понял, что ВСЕ ЭТО — не очень большое и значительное, но очень ВЕЛИКОЕ и НЕПОСТИЖИМОЕ (и что познать — откуда, зачем, кем, для чего и когда взялся весь этот мир и в нем человек — для нас никогда не будет возможным, потому, как тогда будет нарушена гармония и порядок в этом надуманном нами же мире, а значит исчезнет и самый ничтожный смысл в нашем бренном пребывании здесь...).

Видимо поэтому и появилась (или почему-то), откуда-то мысль о беспокойстве именно за него, за этот мой космос, пролетающий, словно в замедленной съемке, через меня, мое сознание, мои мысли и чувства.

Все это было не только во мне, но и рядом со мною — напротив, сверху и снизу, слева и справа — в е з д е...

Теперь я знал, что хоть и был один, но не был одним, т.е. есть рядом и другой мир, — этот мой КОСМОС, этот мой внутренний Я.

Значительно больший, величественный, чем этот мой «я», но что именно этот «я» и составляет части-

цу того — более великого, вечного, но тоже — простого и незащищенного.

Что это Я — это ДРУГОЕ и есть...

И их, других — миров, величин, понятий, измерений, времен, объемов в моей Вселенной — было и есть очень много.

Бесконечно.

И их нельзя сопоставить или поставить рядом и вместе.

Они были и есть — несопоставимые и неизмеримые.

Но все они были — во мне и со мною.

И все это было — просто «я».

Потому и переходящее в другое, но тоже — в меня...

Единение

...Я, казалось, летел вместе с ними, и был бесконечно велик и вечен, и бесконечно ничтожен и мал, потому, как себя, в этой своей галактике, я не мог сравнить в величине с чем бы то ни было — ни со звездой, ни с астероидом, — они проходили насквозь через меня, но я не представлял себя рядом с ними.

Я был чем-то как бы воздушным, образным, нереальным, безтелесным. Но — есть, и был.

Как и они — нереальным, и безтелесным.

Я, МЫ — стали едины и отделить нас было уже невозможно.

И я — словно растворившись в этом реликтовом пространстве без времени и величин — стал им...

И во мне, все это, как бы в реальности — было, и пока есть, а настоящее — ежесекундно переходящее из будущего в прошлое, — как бы сон, и нереально...

Тема III. ПРОБУЖДЕНИЕ, или ОСОЗНАНИЕ ВРЕМЕННОСТИ ПРОИСХОДЯЩЕГО

ПРОБУЖДЕНИЕ. УТРО ПЕРВОГО ДНЯ

Часть 1. Пробуждение

...Откуда-то неожиданно, незаметно и как бы невзначай, в темноте, появились всполохи, затем проблески света, очертившие полукруг и контуры горизонта.

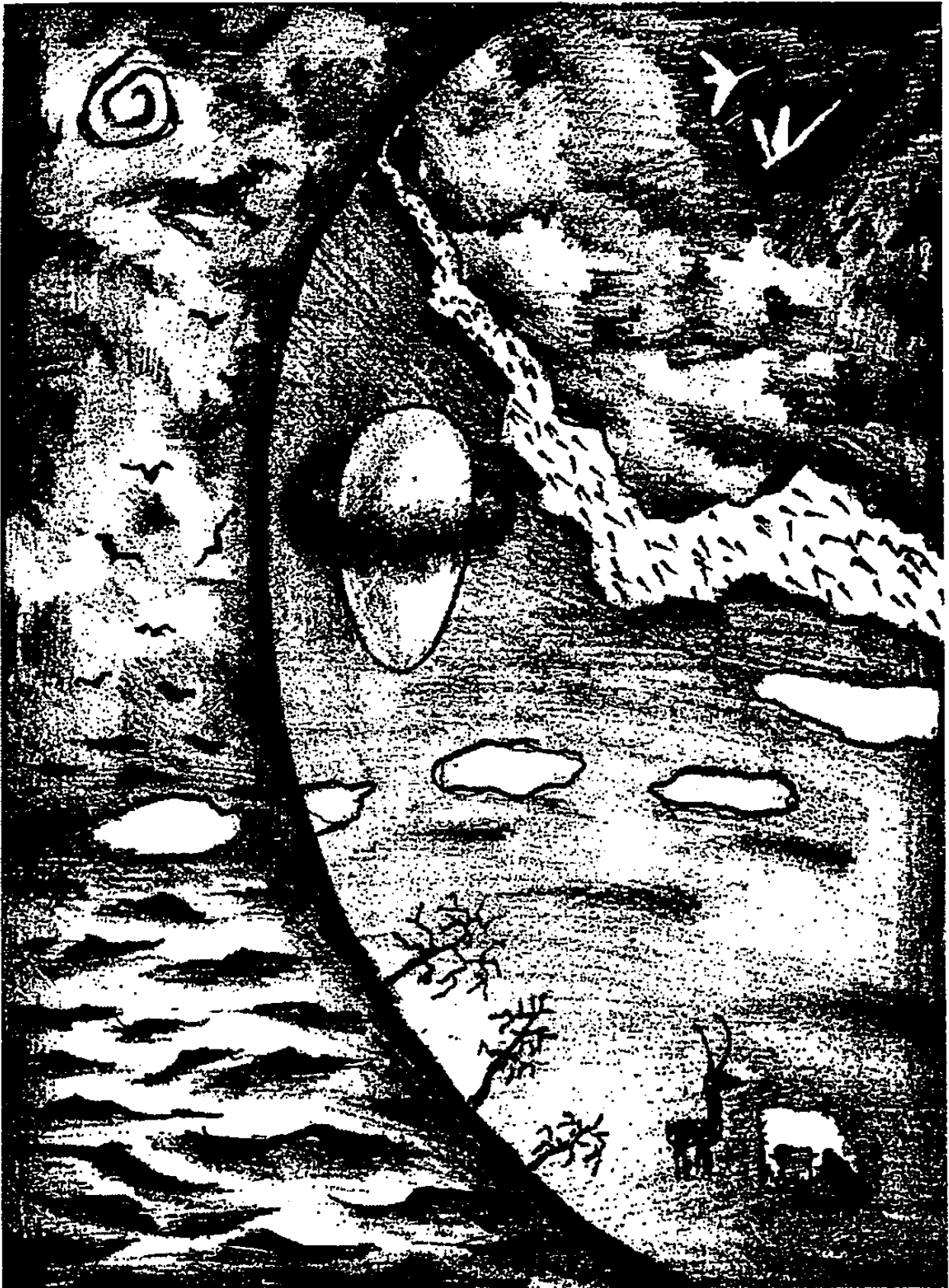
И через некоторое время, еще в полумраке, вырвались первые лучи, а уже потом, медленно, величественно и торжественно из-за только, что проявившегося горизонта, на небосклоне начало выплывать огромное круглое зарево, похожее на раскаленный красно-желтый диск — над моей Планетой восходило Солнце.

Наступало утро Первого дня...

...Мир начал свое пробуждение, ничего не зная и не подозревая о том, что произошло здесь этой ночью.

Мир не мог этого знать, потому, что жил он совсем по другим правилам.

И конечно, он не знал и меня. Для него — меня просто не было.

Но этот мир уже начинал отсчет своего нового Времени.

Моего Времени здесь, в этом мире.

Потому, как появившись вместе со мной, он и исчезнуть должен был вместе со мной, но, опять же, только во мне...

Часть 2. Утро первого дня

...Я видел, как четкий солнечный круг осветил своим светом горизонт этой планеты.

Это было потрясающее и величественное зрелище — утро первого дня, когда из полукруга окончательно выполз этот большой солнечный диск...

Мое внимание и сознание, незаметно, переключилось, сконцентрировавшись, на пробуждении природы — птиц и животных, рек и озер, морей, океанов...

Я смотрел на облака, которые словно туманные птицы, плыли подо мной, во мне и через меня...

С удивлением, как будто в первый раз, я вглядывался в леса и пустыни, стараясь отыскать в них животных или людей...

Увлекаясь пробуждением природы, я становился все более реальным для жизни в мире среди людей и уже окончательно терявшийся в этом, моментально закручивавшемся его круговороте, забывая и сам, что было со мной этой ночью, а потому, становясь обы-

денным и безликим, как и все, живущие на этой планете.

Мир не видел, не знал, и не понимал не только того, что было здесь этой ночью, он не видел даже того, что планета была еще зеленой, и конечно — он не знал и не понимал и меня, снова и еще раз бывшего здесь...

Да, мир не знал и не хотел знать своего нового жителя, он тем самым не знал и себя.

Но этого, кажется, не знал уже и я...

День

...А люди почему-то (по-прежнему) куда-то спешили.

Им, почему-то, (как всегда), до всего — было некогда.

И тут, словно случилось какое-то затмение в разуме, — глядя на них, вместе с ними сорвался и помчался куда-то и я.

Не замечая, не видя, как и они — никого, ничего и даже — себя.

Забыв обо всем — что было, что будет.

Как и все, в этом странном мире, несущемся в Никуда.

Все — только мелькало вокруг...

Так жили, живут в этом своем мире они, эти люди, не видящие себя со стороны, думающие только

о себе и бегущие неизвестно куда и зачем, а потому и исчезающие так быстро, но потому и вместе с моей Природой...

Совсем неожиданно, почти на ходу, взгляд мой остановился на Солнце — висевшем над этим миром одиноко, с тоскою...

Почему-то совсем абсолютно другое, не как при восходе, — а небольшое и ничего не значащее — в этом их мире.

Солнце — из другого мира, из космоса, было здесь, на этой планете, — и я окончательно отрезвел, а разум мой пришел в себя, потому, как вдруг я буквально увидел, что вскоре один из этих людей, возмнив себя самым великим, присвоит себе и это, мое Солнце, из моего мира, из моего космоса и будет собирать дань с остальных, таких же, как и сам он, людей.

Хоть и принадлежит оно всем, волею случая оказавшимся здесь, на этой планете...

Невыносимо больно мне стало видеть все это, — этих людей, их пороки, убогость, ничтожность и жадность — да, этот мир несся к концу, и остановить его было уже невозможно...

Видимо, мои мысли были так длинны или их жизнь так скоротечна, мгновенна, что никто не заметил и не увидел того, как уставший, никому не нуж-

ный и никем не видимый солнечный диск медленно покати́лся к горизонту, к своему закату, скрываясь за полукругом планеты, и как бы и нас, приглашая туда, в ночь, в темноту, к звездам, словно напоминая всем нам о прошлом, откуда пришли мы, и где — наше будущее...

Оно призывало всех остановиться, передохнуть, задуматься.

Но никто не видел и не хотел понимать этого Знака из космоса.

Я вспомнил, что в самом начале этого дня, об этом забыл, даже и я...

А люди, удовлетворенные чем-то, словно это и есть их предназначение здесь, помчались назад, т.е. туда, откуда и сорвались этим утром...

Так прошел Первый День на моей, еще зеленой Планете.

Ночь (часть 1, начало)

...Наступила — ночь.

И я облегченно, с надеждой погрузился в нее, буквально утонув в ночи с головой — отдыхая, восстанавливаясь, улетая в глубины собственного сознания, своего собственного Я, в далекие и непостижимые миры и пространства, захлебываясь внутри себя то от восторга, то от потрясений.

Это было именно то, что напоминало очень близкий мне мир, бывший — но опять же, только во мне...

Действительно, какие только не посещают нас ночью видения, мысли и чувства...

Путники в ночи

...В темноте, по разбитой дороге одиноко брела собака.

Бездомная, видимо.

Было очень много собак, да что там — собак, было очень много людей — бездомных...

Не спеша, легким бегом, часто останавливаясь — таким рваным ритмом она шла вперед, в неизвестность.

Меня не было рядом, но я видел ее.

...Остановившись у какой-то коробки с мусором, она начала ее потрошить своими лапами, мордой...

Тут, вдруг появился человек, и собака испуганно отбежала в сторону.

Теперь, уже этот, — стал хозяином мусора.

Однако, он быстро успокоился и разочарованно пнул коробку ногой — значит, ничего интересного...

Мое внимание теперь, было на нем.

...Человек пошел по этой же дороге, дальше.

Тоскливо ссутулившись, он брел тоже, бесцельно.

В разбитой обуви, рваном тряпье...

Проходя мимо какого-то жилого дома — он вдруг остановился, уставившись в окна огромного, словно скворечник, дома.

Мое же внимание сконцентрировалось на одном из окон, откуда доносилась музыка — печальная и тоскливая, и очень знакомая, словно из небытия.

И в считанные доли мгновения, я был уже внутри квартиры — на столе лежал CD, звучала музыка и — никого.

Внимательно оглядевшись, оторопело отпрянул — я находился в своей квартире и диск был включен, тоже мною!..

Некоторое замешательство сбilo меня с мысли, но вспомнив того человека, я вновь оказался на улице.

Но его — уже не было.

Начал искать его во всех подъездах, вокруг и рядом.

Было ощущение, что его — вообще не было...

Я не решался идти дальше, но тут, на дороге появилась та же собака.

Не спеша, она продолжала свой путь, дойдя уже и до этого дома.

Почему-то подумал: *«Надо идти за собакой, она идет по пути того человека, за ним. У них — одна дорога, один маршрут...»*

Да, так и оказалось.

Немного ускорив движение или полет впереди собаки, я вновь увидел его — он почти засыпал на ходу, видимо, не зная, куда приложить свою голову...

... Вдруг, виски мои стиснула ужасная, пронзительная боль, и я устало, болезненно и по-старчески съежившись, затянув, бывшую на мне одежду, развернулся, и, как показалось, быстро пошел или почти побежал назад, домой.

Я видел, как по ночи, над разбитой дорогой, одиноко неслась моя тень...

Навстречу попалась какая-то собака.

Мы, испугавшись друг друга, впотьмах, шарахнулись в стороны.

... Вот и дом.

Посмотрев на свет в окне, и, прямо в сердце слыша интенсивно раздающиеся переборы струн гитар и заунывнопечальный голос то ли Грейс Слик, то ли Маришки Вереш, я быстро взбежал по темным лестницам подъезда к себе, в квартиру...

...А одинокие путники в ночи, продолжали свой путь к рассвету, к утру.

Если они, только, были...

Ночь (часть 2, окончание)

И тут, вдруг я понял, что сегодня, этой ночью, все люди — с м е н и л и с ь — число и образы их остались, но души их сменились — ведь никто из них за весь день так и не взглянул внутрь собственного Я, на себя, думая только о том, как бы прожить этот день, но обязательно ЗА СЧЕТ других — окружающего мира, природы, людей, т.е., только за счет — БУДУЩЕГО...

Я с тоской уставился в ночное небо, на звезды, мерцавшие совсем не безразлично, а напоминая как будто о МИРЕ, находящемся где-то ТАМ, вдали, — чистом, светлом, открытом, без границ, запретов, пределов, свободном...

И вновь, меня с болью пронзила та же самая мысль, что я — один на этой планете...

Люди

Я с сожалением видел, что каждый последующий день был похож на предыдущий.

А люди, молча сменявшие друг друга, ничем между собой и не отличались — каждый почему-то старался что-то доказать, но не себе, а другим, и в конце-концов, унижая, оскорбляя и уничтожая себе подобных.

В этом и был, казалось, смысл их случайного пребывания здесь, на этой планете...

Мои размышления сами собой подвели к тому, что в самом скором времени люди не дадут возможности друг другу просто так дышать даже воздухом, который они сами отберут у себя и буквально захлебнутся — одни без него, другие же — просто подавятся им...

Устав от никому ненужных переживаний, мне захотелось заснуть, как вдруг, холодная дрожь безысходности мира людей и этой планеты — пригвоздила меня.

Их обреченность, как и моя.

Ведь все они были — во мне...

Перевоплощение

...В один из весенних дней, когда пробуждаясь, расцветает природа и начинается новая жизнь на планете, неожиданно случилось то, что сменило бессмысленность моего бытия — импульсы, исходившие из моей души, из моего сгустка энергии в бесконечность, вдруг нашли и получили ответ — это было невозможно прекрасно и больно — ОНА сразу пронзила меня, мою душу — насквозь, — наши мысли и чувства, еще на расстоянии, стали едины — я уже был совсем не один на этой планете...

Душа моя переходила в новое состояние — это был взрыв, равный с взрывом галактик, столкновением звездных систем и миров, в результате которых рождается новое, более сильное, более крепкое, более мощное — «Я»...

Я был в них — и они были во мне, все мои «Я»...

Музыка

...Беспредельно устав и закрыв глаза, я вдруг впервые увидел свою МУЗЫКУ.

Сердце от боли сжалось, и чем выше, заунывнее становился вокал, мои нервы, натянутые словно струны, от невыносимого напряжения, не-то рвались, лопались, не-то наоборот — успокаивались...

И чем печальнее становилась композиция, напоминая о жизни, я видел опять эту ночь и свой космос, и я уходил в себя до бесконечности, превращаясь, сжимаясь внутри до самой невидимой точки.

Я уходил в такую глубину или высоту, что достигал этих звезд, маленьких и мерцающих. В свою бесконечность, внутри себя...

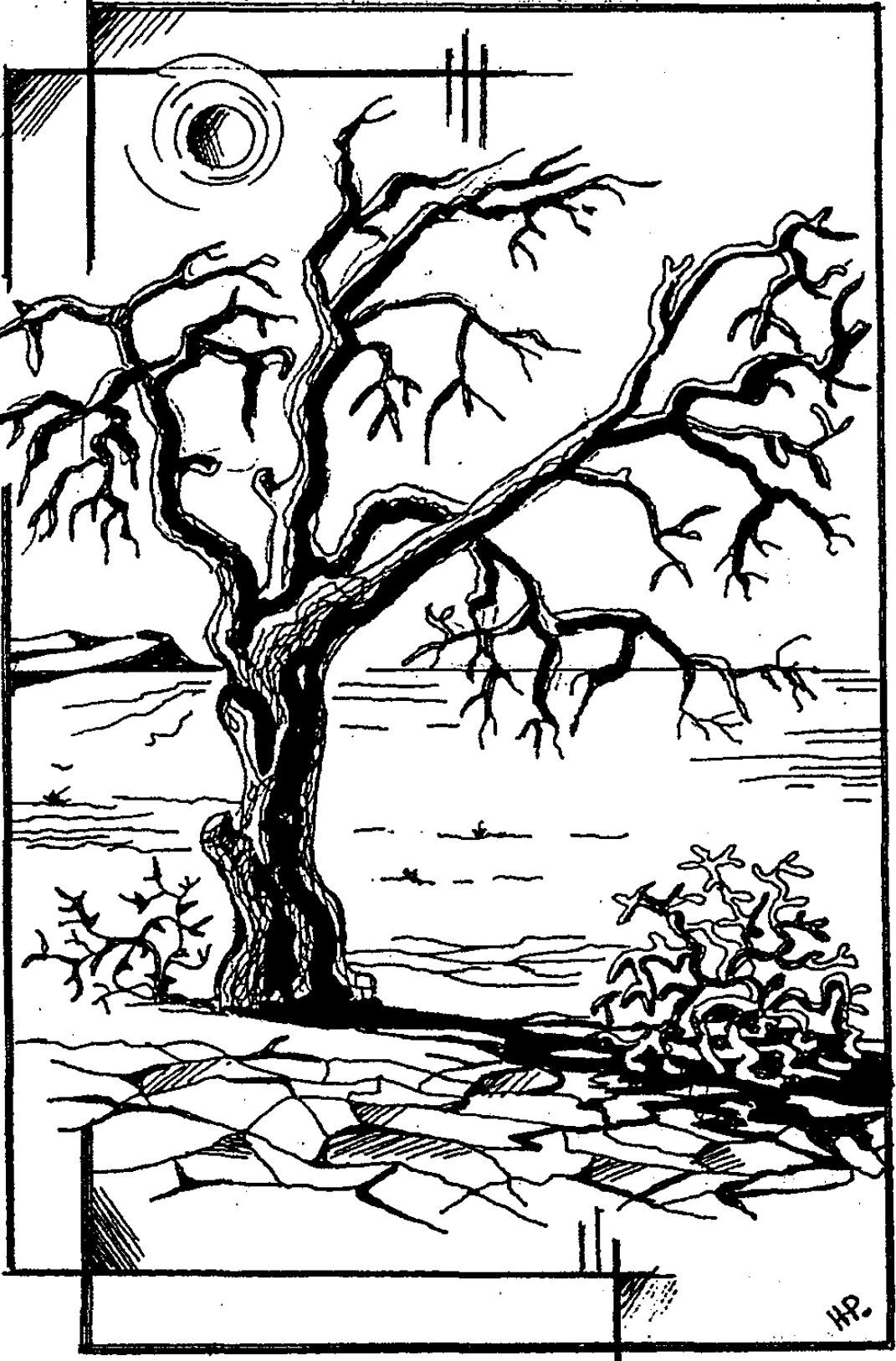
И дойдя до своей самой крайней точки, я возвращался из этой пропасти со скоростью света, в доли мгновений превращаясь обратно в свое бесконечное «я» и сохраняясь, тем самым...

Эти боли и переживания внутри, делали меня еще более чувствительным, и видел я весь этот мир не только насквозь, но уже сразу в нескольких состояниях и измерениях.

Проходя через них, чувствуя их, понимая, хоть и были они нереальны, бестелесны, как и я сам, мне хотелось помочь им, но они, эти звезды, уже не воспринимали меня — обретя якобы жизнь, я стал им чужим.

Но была эта МУЗЫКА, которая могла передать мне не только мысли и чувства, но и эту информацию, из того, из моего мира...

Тема IV. ЗНОЙ, или ОСОЗНАНИЕ БЕЗЫСХОДНОСТИ И ОБРЕЧЕННОСТИ

Зной

...Ни одного — облака.
Все замерло —
словно в изнеможении от палящего знойного сол-
нца...

...Ни шолоха.
Ни движения.
Прямое, все прожигающее насквозь —
солнечное излучение и радиация.

Раскаленный, очень раскаленный,
режущий глаза — горячий и пыльный воздух...

...Уставшая от безводья,
потресканная, сухая и ко всему безразличная —
земля.
Обгоревшие верблюжьи колючки,
«перекати поле» и — карагач...

...Обветренная кожа.
Песок на зубах.
Ни звука.

И только —
постоянно вибрирующий,
повисший где-то очень высоко
и застывший в ушах — звон...

Отчаянье,
Безысходность,
Тоска
И — обреченность —
ЗЕМЛИ,

ПРИРОДЫ,
ЛЮДЕЙ...

ВРЕМЯ «Ч»

...Я был в том, кто когда-то сел в тот трамвай, но смог выйти оттуда и теперь начал жить среди людей.

Но жить, это не значит, как принято было у них — бороться за лучшее место под солнцем, тем более, под моим Солнцем, и на моей планете — этого никто никогда у нас не отнимет.

Потому, что оно — и вечно, и временно, — как и это мое «Я».

Однако, они, ослепленные этой борьбой за деньги и власть, не хотели видеть и понимать, что цивилизация методично поглощает, пожирает свою планету, а вместе с ней — и себя, несясь к взрыву и гибели...

И это все — было уже началом.

Хотя, что и когда будет дальше, — и с этой планетой, и с людьми, а значит, и со мной, т.е. с моим внутренним миром, — не знал никто, даже космос, а если и знал, то ожидая развязки молчал, лишь посылая предупреждения в виде циклически проносящихся рядом громадных астероидов и комет, или непостижимых для нашего разума, таких явлений, как UFO...

А потому, хотелось верить, что время «Ч» для нашего мира, а значит и для меня — еще не пришло...

Но мир звезд, или звездный мир, не любит суеты и обмана, творимого нами, людьми, здесь, на Земле.

Ведь все мы — и наша планета, и Солнце, как и мириады других звезд и галактик, — составляющие одного единого целого, и всецело зависящие друг от друга...

...И вот, однажды, проявлявшиеся то ли во сне, то ли наяву, нагромождения различных видений достигли своего апогея — я увидел и всей своей сущностью прочувствовал последний ужас перед необратимо наступающей нас всемирной катастрофой и бездной — планета, оставшись без озоновой защиты, подверглась самой настоящей бомбардировке малых и огромных глыб астероидов, которые, как обычные камни падали сверху, а люди бежали, уставившись в

небо, пытаюсь скрыться, спрятаться от них, но — бесполезно, потому, как уцелевшие от этого камнепада живые организмы тут же попадали уже под все прожигающую и уничтожающую ультрафиолетовую радиацию солнца, и только пробуждение могло спасти людей и планету от гибели, но пробуждения, а значит, и отрезвления — не было...

Как не было — ничего.

Не было — ни людей, ни этого мира, ни этих звезд — н и ч е г о.

Потому, что меня самого — тоже не было...

И мне только казалось, что в этой крошечной темноте и тишине стоит оглушающий всех и вся, вначале размеренный, затем все более учащающийся, напряженный, со сбоями и захлебываниями, стук моего сердечного клапана...

Успокоение

...Из-под косяка наглухо закрытой двери, медленно стал выползать и клубиться, обволакивая полы, стены и потолок, плотной светящейся завесой голубоватый дым, напоминающий струящийся сухой лед...

И дверь, незаметно, то ли раскрылась, то ли растворилась, и на пороге открылась невообразимо-потрясающая картина — лестничной площадки не было,

стоял только пунцово-голубой с зеленоватым оттенком блестящий свет, от которого исходило приятное, успокаивающее и притягивающее излучение.

Квартира озарилась — исчезли буквально все предметы — кругом стоял только этот все излучающе-поглощающий свет...

И душа моя взмыла вверх, взлетев вместе с этим переливающимся спиралью светом, и через мгновение, словно после легкого дуновения — растворилась в этой голубой мгле, исчезнув, как будто ее никогда здесь и не было...

Тауфик КАРИМОВ

KATHARSIS

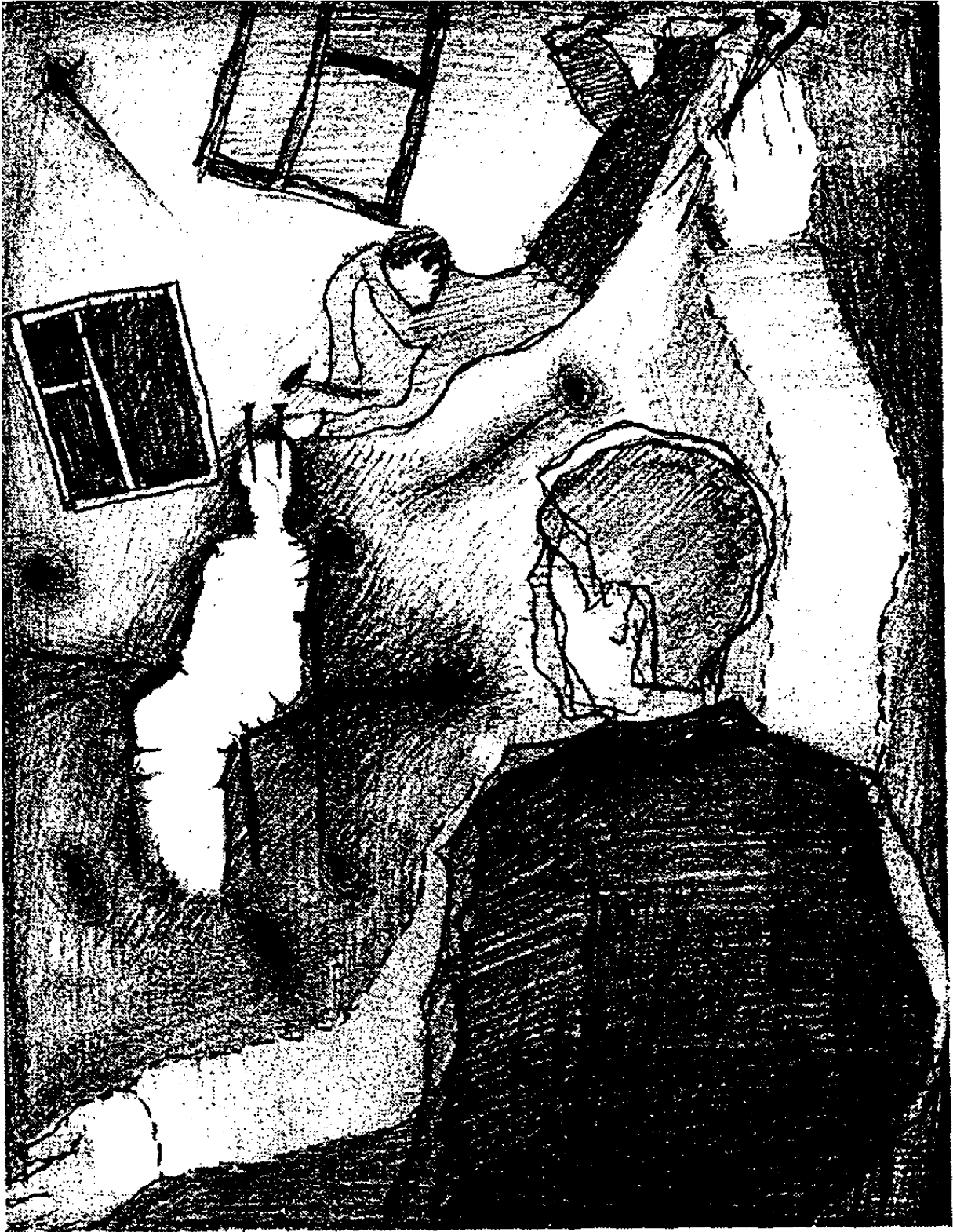
Асем
Листем

KATHARSIS*

A tumble of dark, cryptic surreal phantasmagorias and visions, erasing borders between the personal and beyond the personal, objective and subjective, between "I" and "not I", and in the same time refining the soul of all temporary and unnecessary, gradually reached its peak — further penetrating of experience of ultramundane reality in psychological depths of one's own consciousness, as if in a horror film, together with hopeless despair and fatality of human life, disjointed frames and plots moved together to demonstrate the last horror before the phantom of imminent worldwide catastrophe and abyss...

---

* Katharsis (Greek) - cleanup

1. PENETRATING MY OWN CONSCIOUSNESS

Nails

... I had been half-asleep, muzzy-headed as if from a dream.

I had been chained to something like an armchair...

As soon as I thought about this it occurred to me why I came to myself — somebody was hammering two twenty-centimeter steel nails right into my head!..

However, this shock and confusion lasted only a fraction of a second, it was as if the thought itself seemed more terrible than it all was in reality — pain existed, but it was not as I expected it to be when I started to think about what was happening.

Strange, but it was more frightening to see it happen than feel it...

The nails were slowly, millimeter by millimeter, thrusting into something dense and sticky...

Blow after blow, but — there was no sound...

The pain, it seemed, had disappeared completely...

And then I understood, with an even bigger shudder, that I was looking at what was happening to me — from the other side!!

This feeling was considerably stronger than it had been in the beginning.

It appeared that I was looking at those nails and myself from the side as soon as I became conscious...

Not understanding what was happening, I moved in space, having moved aside from myself...

It was strange, shaking and stunning...

"Take them out. Enough..."

Again, once that thought was uttered, somebody, or maybe even myself, started calmly and ruthlessly to pull the nails out one by one from his own head.

Watching all this as though from the side...

Pain had now become intensified. It became sort of glutinous...

It seemed that the nails had soaked up something in the head, and they left harder than they entered. Leaving, they pulled something rubbery, dense and viscous behind, something that was very sensitive, delicate and painful...

The first nail left easier than the second one...

The thought appeared: *"I need to find something to cover the nail holes once they are out..."*

Having stopped the actions, we, as in I, looked round trying to find something...

And in one instant all three of us — the one with the nails in his head, the one who was pulling them out, and the one who was looking at this nightmare from the side — became a single whole and I woke up.

I — woke up

Night remained.

I thought for some reason: "*It is still night*".

The room is silent.

I listened. And noticed with surprise that the silence is unusual and muffled. As if absorbed like cork.

"I need to fall asleep. Morning is still far away. Interesting, what time is it now?"

I switched a night lamp above my bed.

The clock has stopped. It is now about eleven at night. But the dial had showed a new day already.

"Strange, it never happened like that before. Oh well, we shall see in the morning."

Readjusted the pillow, I switched off the lamp. Silence.

Suddenly a terrible shiver ran over my body. Something is wrong here!

I sharply switched on the light — silence and quietness.

And no sounds. Absolutely none. Not even from the street.

I started to listen tensely to the silence. No use — it was as if my ears were stuffed with cotton wool.

"I will sleep with the lights on. If I can".

As soon as I thought this, something fell in the room.

The thud of something falling on the floor almost nailed me to the bed.

I wake up completely. As if I was not sleeping at all. My heart sank, then leapt, ready to jump out .

Not having a clue, I gazed aside to where the thud seemed to have come from. But there was nothing to see or hear.

It only seemed that the wild beat of my heart could be heard everywhere in the world. "*What is it?*"

The unpleasant feeling suddenly appeared that somebody was walking in the room.

I started to turn my head slowly and either felt or saw that there really was somebody else in the room aside from me...

In a moment my heart disappeared, as if having stopped.

Clammy sweat ran down my body, from head to toes. Perspiration sprang to my forehead.

Thoughts raced my mind: "*It can't be true! The lights are on, it is impossible! But what is it then?!*"

As if I found myself in an absolutely different world, although remained in my room. And all alone. I was completely certain of that fact, despite anything.

"*What is it, or who is it after all?*"

At this point I again heard, with amazement and horror, something like somebody's steps, rustles and the movement of things.

Crazily gazing into half-twilight, I saw light contours or some airy image of a man, who could be seen through.

He looked as if he was busy in my room, concerned about something....

I was afraid to make a breath — I froze pretending I was not here at all, not in fear to scare him away but of him noticing me...

All this was not only strange but simply impossible — when he was moving to the light, he was disappearing...

And then, as if sat at my desk, he seemingly started thinking...

Looking at his posture, movements, I unexpectedly saw his total resemblance with me, and a thought, wild because of its impossibility, blasted through my head: "*Is that me, my image, but — where from?!..*"

I felt like shouting out loud from hopelessness and despair, but there was a dryness in my throat and no voice was heard...

... Understanding and remembering nothing, I came back to myself only on the street.

Night. In the Tram.

Night was on the street.

As always — there is not a single lantern lit, only blackness.

And — no one.

All of a sudden from somewhere, with a roar emerged a tram, slowly running on the rails in this gloomy town.

"Where has it come from?"

There were never any trams in this town and will never be."

Not knowing why, I jumped on to the tram just as it passed.

No one in the tram-car. Not a single passenger. Only dim lamps, empty seats...

And then my glance fell on a window where I saw a face of someone very familiar to me.

"Who is this?"

How did he get here, and how does he reflect in the glass of the empty tram, if there is no one here but me?..

And the eyes are so familiar. The look.

I see him almost every day somewhere. But where?..

And he looks so thoughtfully into my eyes... Stop!!! It cannot be... Dear, is it me — again?"

This cannot be!

I am still young, and he is all wrinkled, stooped and old!.."

A ghostly cold shiver ran down my tired body during this nightmarish night.

"I need to get off this tram."

But precisely in this moment the tram suddenly started to gain speed, rushing in the darkness, already without stops.

Yes, without stops and even without rails! Only now I comprehended it.

The speed was unreal and enormous.

Occasional lights twinkled behind the window and darkness was always there — dark as in a tunnel...

I was being rocked from side to side but managed to reach the drivers cab.

And saw with horror —nobody was in there...

I was all alone in this enclosed space, rushing to who knows where.

“What to do?”

Where does this tram rush, and where and why do I myself go?..”

As if for help, I looked around sharply and saw in the rear window somebody on a dark street, who raised his hand on seeing the tram and, when the tram shot past, ran after it.

“At least somebody finally appeared ...”

I looked out...

And in a dumb shock, there, on the dark street, I saw myself again, but my younger self.

Myself, running after the tram; and as it seemed, to no avail — the distance increased with every moment; literally in a few seconds we could not see each other any longer...

Disappearing and decomposing in Space and Time...

I — and this dashing nowhere tram, in a town, where they never existed, where there is no, and never has been any, civilization, where there is seemingly everything — and there is nothing...

In the Tram (continued)

And here the impossible happened- that one, who was running behind the window and practically almost disappeared out of sight, suddenly very easily and quickly, as if nothing had happened at all, literally in two steps turned out to be next to the door, it opened and he entered the tram...

But it was as if he did not see me. He — did not see me, that is — himself...

I was afraid to move, not believing what was going on.

"Impossible..." — that's all that I was able to think, perplexed.

A thought appeared: *"Maybe, it is simply a doppelganger?"*

I thought this with a hint of hope, but when I saw another reflection of me — in the window — I flinched...

I looked at my watch — the hands remained in the same place as before. I put my ear to the watch — it was somehow ticking as usual...

My feet were tired of the stress which my entire body felt, and all the heaviness, it seemed, moved into them.

I had a feeling that it was exactly me, gasping with effort, who was running behind the tram which was dashing away as before...

However the same I was sitting absolutely calmly.

In a moment I saw, shocked, that my reflection in the window started fading away...

A wild and incredible thought popped in: "*Need to make a move otherwise it is possible I may disappear*".

Springing sharply from the bench, I dashed to the driver's seat, quickly jammed on the brakes — and hit myself all over with the wheel and windscreen due to the unexpected stop.

The impact, it seemed, should have made me unconscious for some time but it did not happen.

My body mustered all its strength, in one moment every muscle became a tense elastic mass...

Having slid down from the window and leapt to my feet in the same time, I looked back and landed in another dimension again, - because that one, the other one, calmly, as if nothing like that sudden stop have ever happened, stood up, went to the door, it opened before him obediently, and — he got out...

Having watched all this in bewilderment, I was even more confused, when my reflection in the window became defined and already the other one, glanced at me with satisfaction, smiled and headed toward the exit but only

there — *in the window!!*, and in the same calm manner got off the tram, as if inviting me to do the same...

I slowly turned my head towards the door, and then looked at the window and... saw myself again, but this time — in reality...

This was a new impact, which made me terribly tired, washed out and weak...

There were no desires or strengths, only a need to get out of here, following them. Which I did, practically not feeling anything else.

... Dizzy, I was standing on one of the streets of this gloomy town, not understanding — where, in what part of it I was.

However it was not important any more, I went out of the tram, it was the main thing, and my heart eased...

But this feeling escaped immediately when, having looked at the tram, I saw it melting away in the air — as if it never was there!...

...Or perhaps, it went further away, travelling in Time...

In the Gloomy Town

... I stood, not knowing in which side I should make my first step — to the left or right.

Having stood for a moment in confusion, I headed confidently to the centre, through the place where the tram was a moment ago.

And here, getting through mysterious rails which also did not exist, I noticed with surprise that I was in the very same place where I seemed to have got onto the tram...

I felt a wild inner delight, or laughter, it was already beyond me and ... *normal human abilities notion of outside and personal presence and participation in this world could not be precisely irreal-surreal and real world altogether...*

I was on the verge of insanity.

I did not see the good of getting surprised any more.

And decided to go straight ahead, without deviation, towards the grim looking houses set in darkness...

I went through a building, not even noticing it, feeling nothing and not surprised.

Went right through it.

It turned out — there was nothing supernatural in it.

There was a sensation that the building did not exist in reality, in nature.

It was fiction. Not even an airy fiction.

It existed only in my mind, in my imagination.

Now — it was not there.

Just as the dark town was not there.

There was — n o t h i n g.

No world and it meant — no my life, which suddenly appeared from nowhere...

2. *INCOMPREHENSIBILITY OF ETERNITY AND INFINITY*

Come - Back

... It seemed that the whole planet was empty.
Only darkness, scarce stars in the sky — that's all.
Nothing else but darkness exists on this sombre planet.
Which was called green and blue for some reason,
once upon a time.

This former name seemed derisive.

Not more than that. As if in irony...

Then came the desire to see, at least, that tram again,
and to go in it, and look at the lights of this, existing here
once upon a time, let alone gloomy, but at least it was a
town ...

In another moment I was struck again, stunned by its
impossibility, by the thought that I was all alone on this
planet.

And it was as if I stood on its very top, looking
ahead, in the dark space, and there was only this, my
COSMOS, ahead...

I felt at ease — felt my nearness to the stars, the
space and distances seemed to start to open up, drawing
nearer that mysterious, once upon a time very close to me
and now forgotten by me somehow, world...

I saw how majestically huge lumps of asteroids passed by slowly, streaks of meteorite lights flickered, but they all were toy-like and small, or inversely, I was huge, of a gigantic size, limitless, or my soul and thoughts have been that very universal space...

And suddenly I understood that I could see through this infinite space — it was borderless and yet unexplainable in words, which did and did not exist in the same time.

But the unexplainable in words fantasticality and queerness of all that I saw was not only because the cosmos, as if folded up and became small and compact, but also because I could see its beauty and majesty — there were colours and hues I have forgotten the look of long time ago living on this planet, everything was clean, clear and visible here — no darkness, but no light too...

Beautiful play of flashes, explosions, lightnings, though not too bright and not piercing the eye...

Asteroids, planets, stars, black holes, comets — they all flew by me as if welcoming me back...

Attainment of Truth

And I, as if taking the salute, finally became not only a particle of this space but the space itself, it seemed...
At once I understood that ALL THIS — is not only big and meaningful, but is very GREAT and

UNCOMPREHENSIBLE (*and that to comprehend — where from, why, by whom, what for and when all this world and a human in it appeared — will never be possible for us because then the harmony and order in this world which we made up will be disturbed and therefore the most insignificant meaning of our frail residence here will disappear...*)

Maybe that's why the worry about my very universe that was flying through me, my mind, my thoughts and feelings as in a slow-motion picture, emerged.

It was not only in me, but next to me too — opposite of me, above and below, on my left and right — everywhere...

I knew now, that even though I was alone I was but not alone, because another world exists — my very own Universe, my inner SELF.

Much greater than my own "self", but exactly this "self" makes a particle of that — greater, eternal but also simple and defenseless.

That this my Self — makes the Other...

And there were and are very many of the others, worlds, values, concepts, times, volumes in my Universe. Limitless.

And they could not be matched or aligned together.

They were and are — disparate and immeasurable.

But they were — in me and with me.

And all this — was simply "me".

Therefore lengthening into another, but again — in me...

Togetherness

...I seemingly flew with them and I was enormously ~~great~~ and eternal, and enormously humble and small as I could not compare myself in this my Galaxy with anything else — star nor asteroid, - they were going through me but I could not imagine myself together with them.

I was as if something airy, immaterial, bodiless. But — I was and am. As they — unreal and bodiless.

ME, US - became united and could no longer be separated.

And I, as if being dissolved in this relict space without time or measures — became IT...

And all this as if in reality, was and still is in me, and present — every single moment passing from the ~~future to the past~~ — was as if a dream and unreal.

3. IMPERMANENCE OF THE PASSING. AWAKENING. MORNING OF FIRST DAY

Part 1. Awakening

... Unexpectedly, unnoticeably and almost by chance, from somewhere, streaks of thin lights appeared and drew a semicircle and horizon contours.

And after some time, still in twilight, the first rays broke through, and only then, slowly, majestically and triumphantly a huge round flame like a glowing red-yellow disc started to emerge — the Sun was rising above my Planet.

The morning of the First Day has set in...

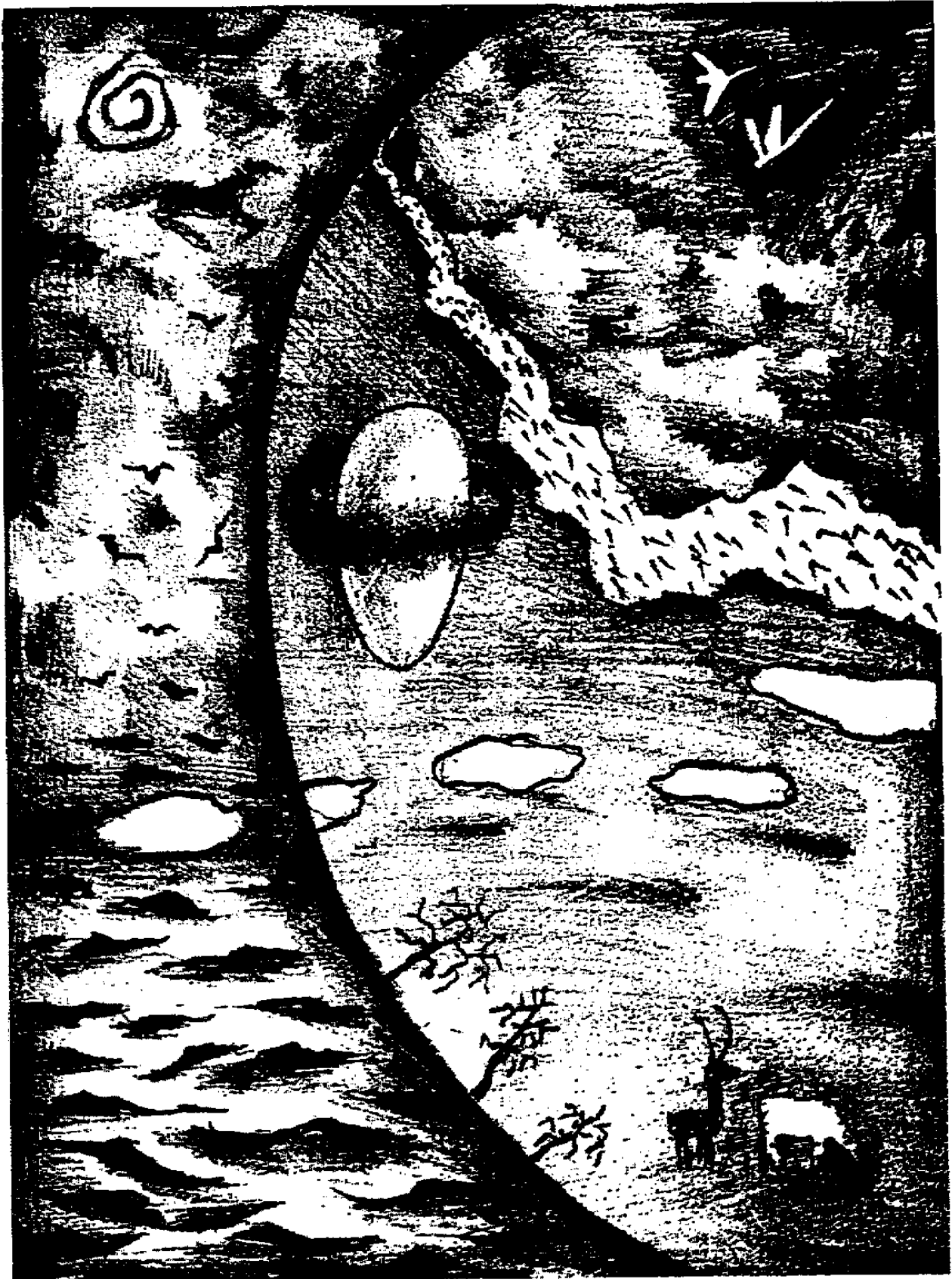
... The world started its awakening, knowing and suspecting nothing about what had happened here last night.

The world could not know it as it lived according to other rules.

And, of course, it did not know me. I simply did not exist in its eyes.

But this world has already started a countdown of its own new Time.

Of My Time here, in this world.

As because it appeared together with me, it must vanish with me, but, again, only in me...

Part 2. Morning of First Day

... I saw how a clear sunny circle enlightened the horizon of this planet.

It was a stunning and majestic view — the morning of the first day when this big disc of sun emerged completely from the semicircle...

My attention and mind obscurely switched, concentrated, on the revival of nature — birds and animals, rivers and lakes, seas, oceans...

I looked at clouds which appeared as if they were birds made of fog, floating below me, in me and through me...

With surprise, as if in the first time, I was gazing into forests and deserts, trying to seek out animals or people in them...

Absorbed by the awakening of nature, I was becoming more and more real to live among people in the world and, already getting lost in this instantaneously twisting tourbillon, forgetting, myself, what had happened to me last night, and therefore was becoming mundane and facelessly opaque as everybody living on this planet.

The world did not see, did not know or understand not only things that happened last night — it did not

even see that the planet was still green and of course — it did not know or understood me, again and once more being present here...

Yes, the world did not know and did not want to know its new citizen, and by that it did not know itself.

But it seemed that I also did not know it...

Day

... And people for some reason were hurrying somewhere as usual.

They did not care about anything somehow, as always, they did not have time to care.

And here as if some eclipse of the intellect had happened, — watching them, I rushed somewhere myself, together with them.

Not noticing or seeing anybody, nothing and even myself, as they did.

Forgetting about everything — everything that was or will be.

As every one else, in this strange world, which rushed Nowhere.

Everything only flickered by...

They, people who did not see themselves from the side, thinking only about themselves and running to unknown places for obscure reasons, and therefore vanishing so quickly but also together with Nature, used to live and still live in their own world....

Completely unexpectedly, almost in motion, my eyes fixed on the Sun which was hanging above this world lonely, longingly...

Somehow it was very different, not the same as when it was rising, but minor and meaningless in this Their world.

The Sun — from another world, from space, was here, on this planet, - and I sobered completely, and I came to myself because suddenly I literally saw that one of those people who thought himself the greatest, will soon appropriate this, my Sun, from my world, from my universe and will lay a tribute on others who are very much like himself — humble people.

Even though it belongs to everybody, who by chance appeared here, on this planet...

It was intolerably painful to see all this, - these people, their sins, humbleness, nothingness, and greed — yes, this world was dashing towards its end, and it was already impossible to stop it...

Perhaps my thoughts were so lengthy, or their life so transient and minute that nobody noticed or saw how the tired, castaway, invisible sun slowly tumbled towards the horizon, towards its dusk, hiding behind the planet's semicircle as if inviting us there, in the night and darkness, towards stars, as if reminding us about our past where we came from, and where our future lies...

It called everybody to stop, take a rest, think.

But nobody saw and did not want to understand this sign from space.

I remembered that I forgot about it in the beginning of this day myself...

And people, satisfied by something, as if it was their destiny here, dashed backwards, i.e. there, where they dashed from this morning...

That was how my First Day on my, still green, Planet passed.

Night (part 1, beginning)

...Night arrived.

And I, in relief, with hope, plunged into it, literally drowning - resting, restoring myself, flying into depths of my own mind, my own I, into distant and impenetrable worlds and spaces, alternating between delight and stresses.

It was exactly what reminded me of a very familiar world that existed, again, only in me...

Whatever visions, thoughts and feelings visit us at night...

Wanderers of the Night

...In darkness, a dog dawdled along a broken road. Homeless dog, probably.

There were many dogs, why — not only dogs, there were many people — homeless...

Leisurely, running easily, making frequent stops — in such broken rhythm, it was walking ahead, into obscurity.

I was not nearby but I saw it.

... Having stopped at a some kind of a box with rubbish, the dog started to shred it with its paws and muzzle...

Suddenly a man emerged, and the frightened dog ran to one side.

Now the man owned the rubbish.

However he calmed down soon and kicked the box disappointedly — it meant that nothing interesting was there...

My attention now has concentrated on him.

... The man moved on further, on the same road.

Melancholically sagging his shoulders, he, too, aimlessly wandered along.

In worn out shoes, his clothes all ragged...

Passing by some buildings, he suddenly stopped and stared into the windows of this gigantic bird-house like structure.

My attention has concentrated on one of the windows where music was heard from — sad and sorrowful, and very familiar, as if from non-existence.

And in a fraction of a second I was already inside the flat — a CD was lying on the table, music sounded and yet nobody was there.

Having looked around carefully, I sprung back crazily — I was inside my own flat and the CD was also switched on by myself!..

Confusion distracted me but, having recalled the man, I again found myself on the street.

But he was not there any more.

I started to look for him in every entrance, everywhere round and about.

There was a feeling that he did not exist at all...

I hesitated to proceed further but at this time the same dog appeared on the road.

It was leisurely following its path, having already reached the same house.

I thought for some reason: *“I need to follow the dog, it goes the same way as the man, it follows him. They have the same road, the same route...”*

Yes, it was exactly like this. Slightly speeding up my motion or flight ahead of the dog, I again saw the man — he was falling asleep whilst walking, seemingly not knowing where to bed down...

....Suddenly a terrible, penetrating pain clenched my temples, and I, wearily, sickly, as a shrunken old man, tightened my clothes, turned around and, as it seemed, walked quickly or almost ran back, back home.

I saw how my shadow was flying lonely above the broken road...

A dog appeared towards me.

We, frightened by each other rushed to the sides in the dark.

...Here is home.

Having looked at the light in the window and hearing the mournful — sad voice of the singer — either Grace Slik or Mariska Veres - and the intense plucking of a guitar's strings, I ran rapidly up the dark steps of the entrance and into my flat...

... And the lonesome wanderers of the night continued their journey to the dawn, to the morning.

If they existed...

Night (part 2, end)

And here I suddenly understood that tonight all the people changed — their number and images have remained but their souls changed — why, none of them during the whole day did not look into their own Self, did not glance at themselves from the side, thinking only about how to live this day, but certainly at some others' cost — at the costs of environment, nature, people, that is at FUTURE's cost...

I stared at the night sky longingly, stared at stars twinkling quite unindifferently, reminding me as if of the WORLD, somewhere THERE, further away, — pure, light, open, without boundaries, taboos, limits, a free world...

And again, painfully, I was struck by the same thought, that I — am alone on this planet...

People

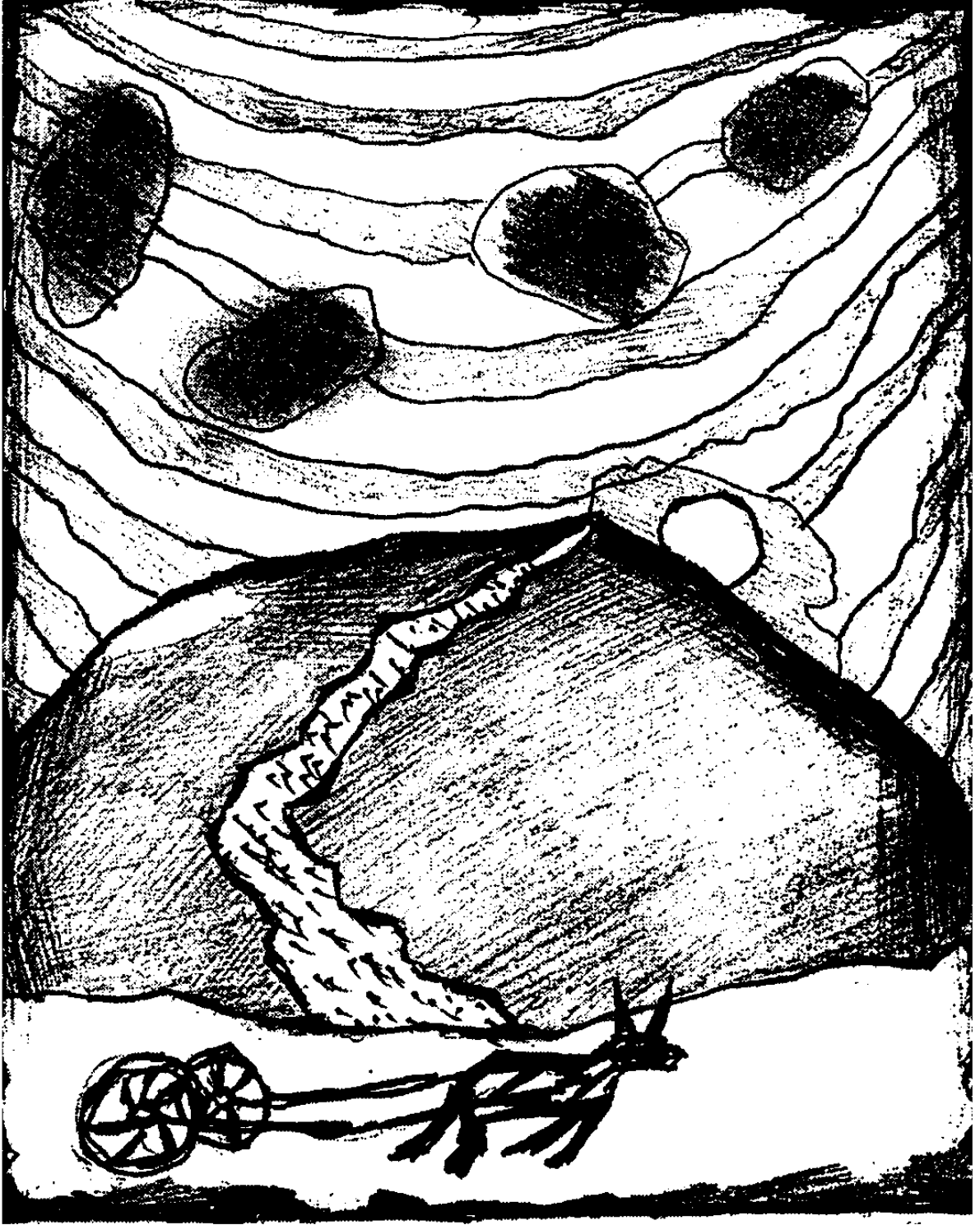
I saw wistfully, that every other day was alike the previous.

And people who come and go, did not differ from each other — everyone somehow tried to prove something but not to himself — to others, and in the end humiliating, abusing and destroying the likes of them.

In this, it seemed, was the meaning of their odd sojourn here, on this planet.

My thoughts as a matter of course lead to the fact that at the earliest possible time people will not give each other opportunity to even breathe the air just like that, they will take this air from themselves and literally suffocate — ones without it, others — will choke on it...

Fatigued by washed-up emotions, I wanted to fall asleep, as suddenly a cold shiver of despair for this world of people and this planet rooted me.

Their fatality, as well as mine.
Because all of them were in me....

Reincarnation

... On one of the spring days, when nature starts blossoming after waking up, and new life on the planet begins, something that changed the meaningless of my existence unexpectedly occurred — impulses, emanating from my soul, from my ball of energy into infinity suddenly found and received a response — it was impossibly great and painful — SHE penetrated me at once, my soul — to the core, our thoughts and feelings, still at distance, united — I was already not at all alone on this planet...

My soul blended into a new state — it was an explosion equal to the size of the burst of universes, collision of star systems and worlds, resulting in the birth of a new, stronger, more solid, more powerful — SELF...

I was in them — and they were in me, all my SELVES...

Music

... Enormously tired and my eyes closed, I suddenly saw my MUSIC for the first time.

My heart shrunk with pain, and the more higher and mournful the voice became, the more my nerves, stretched

as strings, alternated between being torn, cracked and opposite — calming down...

And the sadder the composition became, reminding me of life, the clearer I saw this night and my cosmos again, and I withdrew into myself endlessly, turning, shrinking inside into the most invisible point.

I went into such depth or height that I reached these stars, small and twinkling. Into my infinity, inside of me...

And having reached the utmost point, I returned from this abyss with the velocity of light, in fractions of a second turning back into my infinite "self" and therefore preserving myself...

These pains and emotions inside me made me even more sensitive, and I saw all this world not only through but already in several states and dimensions.

Going through them, feeling them, understanding, even though they were unreal, bodiless as I was myself, I wanted to help them, but they, these stars, already did not accept me — having allegedly regained life, I became a stranger to them.

But there was MUSIC which could convey not only thoughts and feelings to me, but also the information from that world, my world...

4 PERCEPTION OF DESPAIR AND FATALITY

Baking Sun

...Not a single cloud.

Everything died as if exhausted by the scorching
sun...

...Not a sound.

Not a motion.

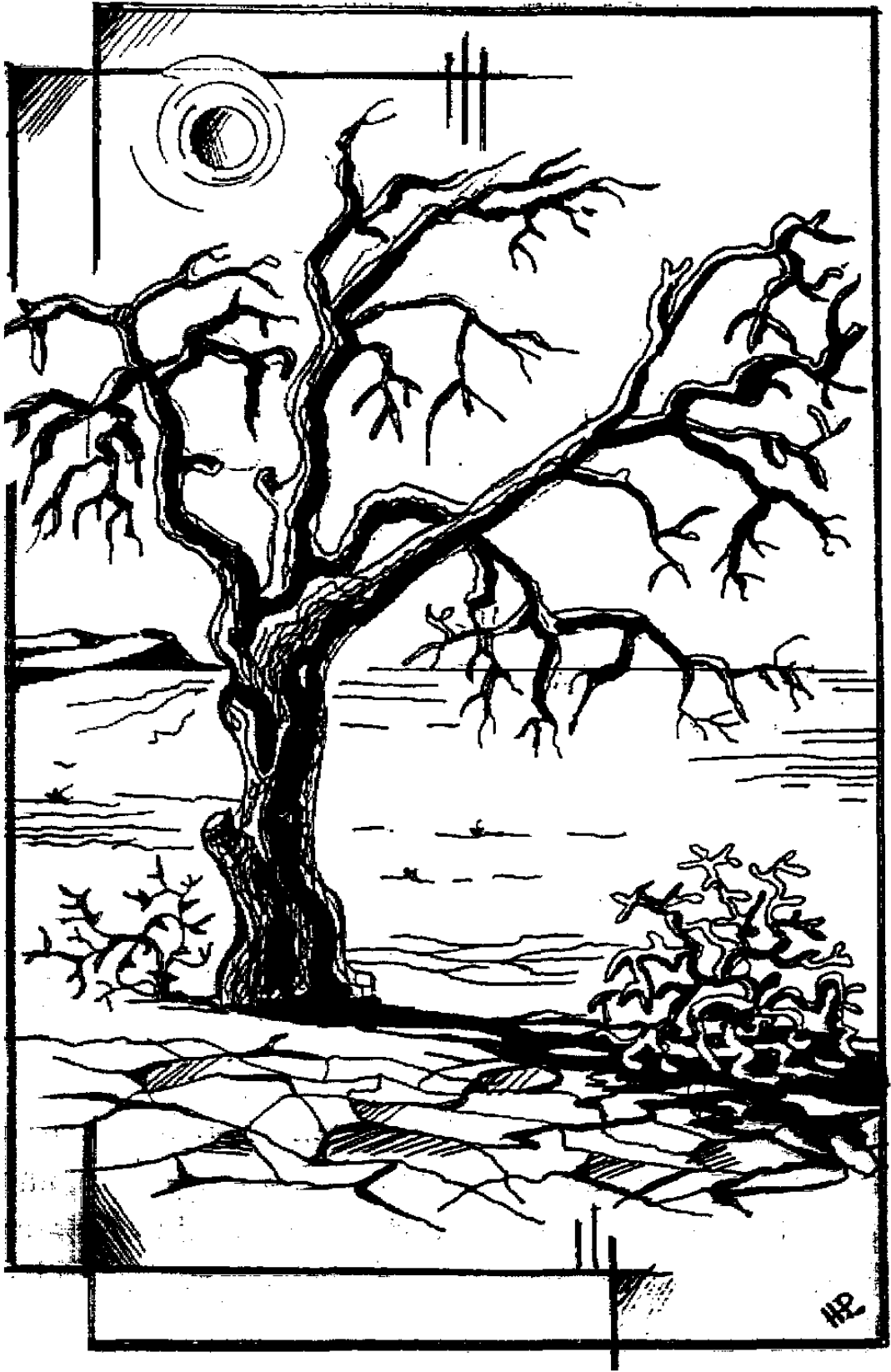
Straight, burning right through —
solar emission and radiation.

Hot, sizzling hot, cutting eyes — hot and dusty air.

...Tired of drought,
cracked, dry
and apathetic to anything —
soil.

Burnt camel's horn grass,
Tumbleweed and —
Karagach ...

...Weather-beaten skin.
Sand on teeth.

Not a sound.
And only-
Constantly vibrant,
Hanging somewhere very very high
And fixed in ears —
Tinkle...

Despondency,
Despair,
Sadness
And fatality -
Of the
Soil,
Nature,
People...

Time X

... I was in that person who went into that tram but managed to get out of there and now started to live amongst people.

But live —not mean as they meant to live — to fight for a better place under the sun, under my Sun and on my planet — we will never be deprived of this by anyone.

Because it is — eternal and temporary, just like my “Self”.

However they, blinded by this fight for money and power, did not want to see and understand that civilization methodically consumes, devours its planet, and together with it devours itself, rushing to explosion and death...

And all this was already a beginning.

Although what and when will happen next, with this planet, people, and therefore with me, that is my own inner world, nobody knew, even cosmos, and even if it knew, then it kept silent waiting for the outcome, and only sending warnings in the shape of periodically slipping by gigantic comets and mysterious for our brain occurrences like UFO...

And that's why I would like to believe that Time X for our world and therefore for me — has not come yet...

But the world of stars, or star world, does not like vanity and deceit created by us, people, here, on Earth.

Why, all we — our planet, and the Sun as well as myriads of other stars and universes — are integral, wholly dependent on each other...

And tumbles of different visions, once upon a time showing up either in a dream or in reality, now reached their peak — I saw and felt with all my inward nature the last horror of irreversibly coming up to us ultimacy and abyss — the planet, deprived of its ozone protection, faced the true bombing of small and huge asteroids which,

as usual stones, were falling from above, and people were running and staring into the sky, trying to hide from them but — in vain, because those creatures that survived the stone-fall immediately fell under burning and destroying ultraviolet radiation of the sun, and only awakening could have saved the people and the planet from death, but there was no awakening and therefore — no sobering up...

As nothing was there.

Nothing — no people, no this world, the stars — n o t h i n g.

Because there was also...no me.

And it only seemed to me, that in this impenetrable gloom and silence stands deafening, measured at first, and then more and more quickening, strained, with fails and sobs, the beat of my heart's valve...

Pacification

...From under the door-post of the closed door slowly begun to crop out and wreath, enveloping floors, walls and ceiling with thick luminous screen, bluish smoke, looking like streamy dry ice...

And the door either opened or was swung open, and at the doorstep an unimaginably striking picture appeared — there was no landing, and there was only

crimson-blue with a greenish hue of brilliant light, from which emanated pleasant, calming and magnetic emission.

The flat lit — literally all things disappeared — everywhere was only this emissive-absorbent light...

And my soul took to the air, flying together with this iridescent spiral light, and in a moment, as if after a light waft — melted into this blue mist, vanished, as if it was never here before...

dezember 1993

*Hardenbergstrasse, 34, Munchen,
Bundes Republik Deutschland.*

М А З М Ұ Н Ы

1. Өз санаңның тереңіне бойлау	4
2. Мәңгілік пен шексіздіктің түсініксіздігі	21
3. Болмыстың өтпелілігі	28
4. Бітпестік пен душар болушылықты түсіну	44

С О Д Е Р Ж А Н И Е

Тема I. Гвозди, или Начало проникновения в глубины собственного сознания	52
Тема II. Возвращение, или Осознание непостижимости вечности и бесконечности	66
Тема III. Пробуждение, или Осознание временности происходящего	72
Тема IV. Зной, или Осознание безысходности и обреченности	88

C O N T E N T S

1. Penetrating my own Consciousness	96
2. Incomprehensibility of Eternity and Infinity	109
3. Impermanence of the Passing. Awakening. Morning of first day	114
4. Perception of Despair and Fatality	128

ТАУФИК КАРИМОВ

KATHARSIS

Аудармалар —
қазақ тіліне — *Берішбаев Т.С.*
ағылшын тіліне — *Исенбаева — Бойд Н.О.*

Переводы —
на казахский язык — *Берішбаев Т.С.*
на английский язык — *Исенбаева-Бойд Н.О.*

On the Kazakh language — Berishbaev T.S.
On the English language — Isenbaeva-Boyd N.O.

Иллюстрациялар — Слекенов Р., Рахметов Ж.

Аймақтық директор — Исақұлов Т.

Компьютерде беттеген — Г. Құрманбаева
Мұқаба дизайны — К. Карпун

Басуға 29.12.2003 ж. қол қойылды. Пішімі 70x108/32.
Есептік баспа табағы 6,5. Шартты баспа табағы 8,5. Офсеттік
басылыс. Таралымы 1500 дана. Тапсырыс 1279.

Алматы қаласы, Абай даңғылы, 143-үй,
Асем-Систем баспасы
Тел/фак. 42-67-34

ЖШС “Жедел басу баспаханасында”
дайын диапозитивтерден басылды. 480016, Алматы қаласы,
Д. Қонаев көшесі, 15/1.